★★

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 4 EYLÜL 1980
10 LİRA

KARAMAN OVASINDAKİ PANCAR ÜRETİCİLERİ DEMİREL'E SESLENİYOR _ I

Avans yoksa söküm de yok

4. sayfamızda

Sezgin, Kıratlıoğlu ve İslamoğlu hakkındaki gensorular sırada

Muhalefet, Meclisi 227 milletvekili ile açtı

Erkmen hakkındaki güvenoylaması yarın

● AP Genel İdare Kurulunda "Kalan sağlar bizimdir" anlayışı hakim

MSP, verdiği sürenin sona ermesine rağmen hala erken seçimden söz ediyor

ANKARA (ÖZEL)

MSP'nin Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensoru önergesini görüşmek üzere önceki gün Millet Meclisinde çoğunluk sağlamayı başaramayıp 225'te kalan muhalefet partileri, dün iki milletvekili daha Meclise getirmeyi başarınca bu defa diğer bakanlar hakkında bekleyen bütün gensorularının görüşme günlerini de tespit ettirdiler. Gene AP ile MHP'nin katılmamasına rağmen bu defa 227 üyenin Millet Meclisinde bulunmasını sağlayan CHP ve MSP uyumlu bir çalışma ile, CHP'nin Maliye Bakanı İsmet Sezgin hakkında verdiği gensorunun bugün CHP'li Deniz Baykal ve arkadaşlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu hakkında verdiği gensorunun 9 Eylül Salı, gene CHP'nin Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu hakkındaki gensorusunun 10 Eylül Çarşamba günü görüşülmesini karara bağladılar.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Türk-İş Yönetim Kurulu toplandı

Denizcier hükümetin grev ertelemelerine karşı çıktı

■ TİKP, asgari ücretin net 15 bin olmasını istedi

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş Yönetim Kurulunun üç gün sürecek olan toplantısında açış konuşması yapan Genel Başkan İbrahim Denizcier, Parlamentonun oy avcılarının tuzağı haline getirildiğini, çalışamaz durumda bulunduğunu belirterek, "TBMM'yi çalışamaz duruma sokan siyasi entrikacıları millete şikayet ediyorum" dedi.

Başta Demirel olmak üzere, hükümetin işçi sorunlarına sırt çevirdiğini de belirten Türk-İş Başkanı, Başbakanın verdiği sözlerden hiç birinde durmadığını kaydetti. Grev ertelemelerine de karşı çıkan Denizcier, "Hele kamu kesiminde devletin greve karşı lokavt ilanını asla benimsemiyoruz ve affetmiyoruz" dedi.

İşsizlik konusuna değinen Türk-İş Başkanı, şöyle konuştu "Kalkınma hızındaki düşüşün vebali alın terindeki iki kuruşu sıkıp milli geliri 10 kuruş gerileten iş bilmez bürokrat kadroların, dolayısıyla siyasi karar organlarınındır.

"Muhalefete de çatan İbrahim Denizcier, "Ülke yönetimine talip olanlar ve onları denetlemekle yükümlü muhalefet grupları, umursamadıkları milli konuların ağırlığı kadar, millet tarafından hafife alındıklarını unutmamalıdır" dedi.

Türk-İş Yönetim Kurulunda asgari ücret konusunun da ele alınması bekleniyor.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

BAŞYAZI

Milli Düzeyde Politika

Doğu Perinçek

Değerli bir profesör dostumuz geçende bana "Siz milli düzeyde politika yapıyorsunuz" dedi. Türkiye İşçi Köylü Partisini diğer soldan ayıran çok önemli bir özelliği, üç sözcük ile çok güzel özetlemiş oldu.

Ülkemizde CHP'nin dışındaki "sol", işçi sınıfının ve diğer emekçilerin sanıyorum, yüzde beş kadarını saflarına kazanmıştır. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin yüzde 95'i bugün reformcu ve liberalinden faşistine kadar çeşitli burjuva ve toprakağası partilerin etkisi altındadır. Kimisi AP'lidir, kimisi CHP'lidir, kimisi MSP'li, kimisi de MHP'lidir. Emekçi halkın yüzde beşi ile devrim olmaz. Yalnız Alevi ve yalnız Kürtlere dayanarak da devrim olmaz. Türkiye'de kendine "sol" diyen örgüt ve grupların hepsi, bugün emekçilerin küçük bir azınlığı ile Alevi mezhebinin ve Kürtlerin içinde sıkışıp kalmıştır. Bunun ne-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Dün de 15'in üzerinde yurttaş hayatını kaybetti:

İstanbul'da İlköğretim Müdürlüğü basıldı. Bir müfettiş öldürüldü

· OKMEYDANI'NDA BİR KAHVEHANEYİ BASARAK BİR KİŞİYİ ÖLDÜRÜP BİR KİŞİYİ DE YARALAYAN TERÖRİSTLER, KENDİLERİNE ENGEL OLMAK İSTEYEN BİR TRAFİK POLİSİNİ DE KATLETTİLER.

HABER MERKEZİ

BEYOĞLU İlkögretim Müdürlüğünü basan 3 terörist Zühtü Güler adlı ilköğretim müfettişini öldürdüler, ilköğretim müdürü ve yardımcısını da ağır şekilde yaraladılar.

KÜÇÜKÇEKMECE'DE İKİ CESET DAHA BULUNDU

Küçükçekmece Tepeüstü'nde bir inşaatta tabanca ile öldürülmüş iki erkek cesedi bulundu.

Küçükçekmece Tepeüstü Cumhuriyet Mahallesi Yıldırım Caddesindeki bir inşaatta 8.30 sıralarında bulunan cesetlerden birinin inşaatın gece bekçisi İsfendiyar Korkmaz'a öteki cesedin ise Necdet Özbek adlı bir

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Kağıda yine zam geldi

● Romanya'dan 10.000 ton kağıt ithal edileceği açıklandı

KOCAELİ(AA)

SEKA Genel Müdürlüğü 1 Eylül 1980 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bazı kağıt türlerine yeni bir zam yaptı.

Seka Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre daha önce tonu 111 bin 500 liraya satılmakta olan beyaz pelur kağıdının tonu 150 bin liraya çıkartıldı. Ayrıca renkli ince pelür kağıdının tonuna da bir miktar zam yapıldı. Seka yetkilileri önümüzdeki günlerde bir kısım kağıt ve karton türlerine de zam yapılacağını, gazete kağıtlarının ise zam dışı tutulacağını bildirdi.

Bu arada piyasada darlığı görülen birinci hamur ebat ve bobin kağıt sıkıntısını gidermek için Romanya'dan 10 bin ton kağıt ithal edileceği açıklandı. Seka Genel Müdürlüğü bu konuda Kocaeli Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığına bir yazı göndererek ithali kararlaştırılan birinci hamur kağıt türünden en çok 60-70-100 ile 120 gramlık ebat ve bobin kağıt ihtiyacı olan kuruluş ve firmaların tespit edilmesini istedi.

Ecevit gerekli kanuni girişimlerde bulunacaklarını söylemişti ama

CHP, MHP HAKKINDA BAŞSAVCILIĞA BAŞVURMUYOR

● Merkez organlarında yapılan tartışmalar sonucunda "parti kapattırmak için başvurmanın doğru olmayacağı" kanısına varılmış

● CHP yöneticilerinin bu tutumunda MHP oylarının AP'ye gitme endişesinin rol oynadığı söyleniyor

ANKARA(ÖZEL)

CHP'nin uzun tartışmalardan sonra MHP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığına başvurmama kararına vardığı öğre-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

İki idam mahkumu kaçırmaktan dolayı

ÜYD hakkında, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı soruşturma açtı

● ÜGD Hukuk Masası Başkanı Erdem Şenocak ve bazı ÜYD yöneticileri tutuklandı

HABER MERKEZİ

ANKARA Mamak Cezaevinden iki idam mahkumunu kaçırma olayını düzenlemekten dolayı Ülkü Yolu Derneği hakkında soruşturma açıldı. Önceki gün yapılan duruşmada idam mahkumu kaçırmaktan dolayı hakkında soruşturma açılan ÜGD Hukuk Masası Başkanı Erdem Şenocak ile bazı ÜYD yöneticileri tutuklandı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, idama hükümlü İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun kaçırılışlarına bazı yöneticilerinin katıldığının saptanmasından dolayı ÜYD hakkında soruşturma açtı. Soruşturmanın ÜYD'nin kapatılmasıyla sonuçlanacağı belirtildi.

ERDEM ŞENOCAK VE ÜYD YÖNETİCİLERİ TUTUKLANDI

Balgat katliamı sanıklarından Mustafa Pehlivanoğlu

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Viyana'da çalışan Borlu işçiler Ali Yurtaslan'a sesleniyor

«Seninle sonuna kadar dayanışma içindeyiz»

BİZ Avusturya'nın Viyana şehrinde çalışan Borlu (Akçaören köyünden) işçileriz. Bir aya yakındır Aydınlık'ta yayınlanan hemşehrimiz Ali Yurtaslan'ın İtiraflarını dikkatle izledik ve izliyoruz.Sizlerin aracılığı ile yaptığı bu cesur davranışı şahsınızda kutlarız. Ayrıca Ali Yurtaslan'a da sesleniyoruz ve onunla davasında dayanışma içinde olduğumuzu duyurmak istiyoruz.

Sayın Ali Yurtaslan,

Bor ve köylerinde bir halk deyimi kullanılır bilirsin: "Bor danasından öküz çıkmaz" Bu deyim yılların köylüler üzerinde verdiği bir tecrübenin sonucudur.

Sen bu davranışınla bu deyimi bozdun. Gerçi sen Bahçelilisin ama biz seni Borlu kabul ediyoruz ve İtiraflarının Borlular üzerinde etkili olmasını diliyoruz.

Ülkemizde karanlık bulutların dolaştığı bir ortamda ırkçı faşist ideolojinin kimlere yaradığını biz köylüler çoktan görmüştük. Emperyalizmin ülkemiz halklarına ektiği ırkçı, bölücü faşist ideolojinin sömürücülerin cebini daha da doldurduğu açıktır. Halkın saflarına geçişin bizleri sevindirdi. Niğde ve çevresinde özellikle Bor'da kümelenen cinayet çetelerinden köylüler bıkmıştır. Hatta Bor köylerinde Bor u ekonomik bir ambargoyla köşeye sıkıştırma fikri yaygınlık kazandı. Bu yüzden biz Akçaörenliler olarak bu fikri yarı yarıya da olsa uyguladık. Faşistlerin halk üzerindeki baskı, terör ve sindirme eylemlerine karşı kendi gücümüzle durmak için bu

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

İTİRAF için ne diyorlar?

SEMİH SELVİDAL (Eski TFİS Başkanı):

"Yayınını çok olumlu buluyorum. Anarşinin nereden kaynaklandığını tüm belgeleriyle açıklamakta olan Aydınlık gazetesinin bu yayını üzerine, yargı organlarının hemen MHP hakkında tahkikat açmaları gerekir. Bu yapılmadığı sürece anarşinin temeline inemezler."

SİNAN ÇETİN (Yönetmen)

"Aydınlık gazetesinin gözlerinden öperim. Yapılan yayın çok önemli. Yalnız faşizme karşı mücadeleyi salt MHP ile mücadeleye indirgememek gerekiyor."

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Pehlivanoğlu cezaevinde ülkücülerin saldırısına uğradı

Mustafa Pehlivanoğlu

● Cezaevinden kaçan diğer idam mahkumu İsa Armağan'ın MHP yanlısı kuruluşlarla temasa geçmekten çekindiği öne sürüldü

ANKARA (ÖZEL)

Bir süre önce Kütahya'nın Çal köyünde yakalanan Balgat katliamı hükümlülerinden Mustafa Pehlivanoğlu Mamak Askeri Cezaevinde ülkücülerin saldırısına uğradı. Mustafa Pehlivanoğlu'nun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi.

Mustafa Pehlivanoğlu'nun saldırıdan sonra Askeri Savcılığa bir dilekçe ile başvurarak can güvenliğinin sağlanmasını istediği belirtiliyor.

Öte yandan Balgat katliamı hükümlülerinden İsa Armağan'ın ise cezaevinden kaçırıldıktan sonra MHP yanlısı kuruluşlardan kaçtığı ve bu kuruluşlarla ilişkiye geçmekten çekindiği bildirildi.

İsa Armağan'ın 3,5 milyonluk bir soygundan dolayı da Şevkat Çetin, Muhsin Yazıcıoğlu ve Abdullah Çatlı ile arası açık olduğu bildiriliyor. Bu arada Mustafa Pehlivanoğlu verdiği ifadesinde, İsa Armağan'ın çok yakın arkadaşı Haydar Şahin'in MHP'lilerce öldürülmesinin intikamını almak için "ÜGD başkanlarından Muhsin Yazıcıoğlu, Şevkat Çetin ve Abdullah Çatlı'yı öldürmek konusunda ant içtiğini belirtmişti.

Öte yandan bir süre önce Niğde'de bulunan bir cesedin İsa Armağan'ın çok yakın arkadaşı Haydar Şahin'in katiline ait olabileceği ve cinayeti intikam almak için İsa Armağan'ın işlemiş olabileceği de söyleniyor..

Hergün gazetesi kaldırdığı taşı yine ayağına düşürdü

Yurtaslan'ın akrabaları İtiraf yayınını olumlu bulduklarını belirttiler

HABER MERKEZİ

ALİ Yurtaslan'ın gazetemizde yayınlanan İtirafından sonra Niğde'nin Bor ilçesinde kendileriyle görüştüğümüz ağabeyi Mustafa Yurtaslan ve akrabaları "Açıklamaları olumlu karşıladıklarını" ve daha önce MHP'lilerin Yurtaslan'ın babasına baskı yaptıklarını belirttiler.

Hergün gazetesi iki gündür yaptığı yayında Yurtaslan'ın babasıyla görüştüklerini söyleyerek ağzından "Açıklamaların zorla yaptırıldığını, oğlunun hayatından endişe ettiğini, yayınlanan resimlerin oğluna benzemediğini" ileri sürmüşlerdi.

Bahçeli nahiyesinde bulunan anne ve babası ile görüşmeye gidildiğinde kendileri orada bulunamadı. Ancak kardeşi Mustafa Yurtaslan ve diğer akrabaları ile görüştük. Mustafa Yurtaslan bu a-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Polonya üzre III

Büyük baskı altında, özgür düşünceye değer verenlere ve özgür düşünce için, herşeyi göze alanlara, büyük saygım vardır.

Polonya'daki grev işçileri "evlâdı ayal var evde" demediler. Diyenler utansın... Utansın ama, herkes kahraman olamaz!

Grev liderlerinin birinin altı çocuğu varmış...düşünün!

Bu "evlâdı ayal" düşünmeme, bir uygarlık çizgisine varmış olmak mı?.. Doğuştan yetenek mi?.. Yoksa koşulların doğurduğu davranış mı?.. Hepsi var içinde... En çok ne var? Bilmiyorum!

En umutsuz anlarda, Polonyalılar umutsuzluğun şövalyeleri olmuşlardır. Onları tanıdığım kadar, böyledir... Hem bu kez umutsuz olamazlar!

–Neden onları o kadar iyi tanıyorsun ki?..

–Okurlarıma hafif bir hesap vermek isterim. Anam o ülkedendi... Buradaki kabaklaşmış Polonez köyünden değil. Ruslara isyan eden Varşova'dan gençliğinde. Akrabalardan, hem de çok yakınından 23 kurban verdik! Juzek, Fredek, Romek, Elza, Maria, Jula, Yadviga, haysiyeti, haysiyetsiz bir yaşama yeğ tuttular ve onun için Alman işgalinin kesmediğini Sovyetler kesti. Sovyetlerin kesmediğini Almanlar kesti.

Kısa hesabımı burada kesiyorum... Bunca kurban verdikten sonra, azcık söz sahibi olabilirim elbette;

Gierek'in resmine bakıyorum, tıpkı, bizde, yeni bir kabine iktidara gelince posta pulu gibi yayınlanan, kabine üyelerine baktığım gibi... Sonra belki bir portresini yaparım biografisini ayrıntılarıyla öğrendiğimde!

İşçiler, kocaman bir adım atacak kuşkusuz. Hem organize hem bilinçliler hem de acı deneylerine deney katılmış... Hem de bir toplumun temel direkleri onlar, köylüler gibi...

Onlar zibidi inteligensia değil ki baskı rejimleri tarafından yokedilebilirler teker teker veya grup grup...

Koccaman bir adım atacak işçiler, maddeten ve de manen.

Eee, manen de... Geçen kez, karşı tarafın liderlerini eylemde ölen arkadaşlarının anısına saygıya durdurmuşlardı. Bu kez Gierek'ten ölen arkadaşları için anıt istiyorlar...

Çılgın vefaların da ülkesidir Polonya...

Ama sanmam ki Polonya işçisinin elde ettiğini ezici boyunduruğa koşulmuş olan diğer ülkeler elde etsin!.. Başkadır Polonya: Ezilmesinde de baş kaldırmasında da... 40 milyondur sonra...

XXX

Sığınağa dönmüştük. Ağaçlara bir tepeden dürbünle uzaklara baktık. Duman görünüyordu, ormandan inmeye karar verdik.

Zakopanenin yoluna giden kavşağa vardık. Beş altı izciydik. Başımızda hem kılavuz hem kayakçı, Edward Dziadon vardı.

Ön, dört dişi altındı. Kayakta kırılmıştı nasıl kırılmışsa, Derin mavi gözleri vardı.

Kavşakta anasının dağ evi vardı. Yazın ve kışın pansiyoner de kabul ederdi. Yıpranmış, buruşuklar içinde, hâlâ ince belli uzun boylu topuzlu bir köy kadınıydı.

6 çocuğu vardı: Karola, Edward, Helka, Aniela, Juzef, Andjey. Evin önündeki su çağlıya çatlata akıyordu, her zamanki gibi.

Oğlu Juzef'i askere almışlardı.

Ev iki kısımdı. Yatak odaları ayrı. Mutfak ayrı. Mutfağın verandasında güzel güzel köylü kızları, yüzlerine sarımtrak bir şeyler sürüyorlardı. Bu bayan Dziadon'un önerisiymiş.

–Çirkin olun ki askerler sizleri çekici bulmasın...

Biraz sonra Alman askerleri damlayacaklardı, ormanların dört bir tarafından çıkıp.

Bazı genç kızlar yumurta sarısıyla çekiciliklerini bozmaya kıyamadılar. Her halde cehennemde bile kadın kadındır. Ama hepsi, hepimiz verandadan açılan kapak açılınca her basamakta karanlığı duya duya kilere indik. Bu kilerin bir tek hava deliği ve bin bir kokusu vardı.

Şmetane kokusu, süt güğümlerine yığılmış, dağ çileği kokusu, orman çileği kokusu, mantar kokusu... Kuşkonmazlar demet demet yığılmıştı. Bir gün önce toplanmıştı kuşkusuz. Her tarafı doluydu.

Kızların usluları, yüzlerini palyaçoya çeviren yumurtalardan bir kat daha sürüyorlardı yüzlerine. İyi ama kol kadar sarışın vücutları yokedemezlerdi ki... ne o nikah halkası geçebilecek kadar ince belleri..

Ama Dziadon ana savaş görmüştü. Ona göre savaşta böyle hareket edilirdi. O kadar ve de bu kadar!...

Çizmeler verandayı inletti. Azıcık sarardık. Azıcık yüreklerimiz daha hızlı vurarak bekledik.

Dışarda birkaç silah patladı. Sonra uzun ve gergin bir sessizlik çöktü. Kilerin kapağı açıldı. Dzidon ananın bin buruşuklu yüzü göründü.

–Çıkın dedi, şimdilik gittiler... Bizimkiler Nowi-Şwiattan ötede savunma hattı kurmuş olacaklar.

Hâlâ Birinci Dünya Savaşıyla ilişkisini kesememişti, Dziadon ana.

düşünce dünyası

Sivas Kongresi-4 Eylül 1919

MANDA VE HİMAYE KABUL EDİLMEZ

Mehmet Kaygusuz

Birinci Dünya Savaşından müttefikleriyle birlikte Osmanlı devleti de yenik çıktı. Ardından, galip devletler, Osmanlı devletini parçalayıp yutan Mondros Mütarekesini imzaladılar. Galip devletler, bu anlaşmanın 7. maddesine dayanarak Anadolu'yu işgal etmeye başladılar. 7. madde emperyalist galip devletlere "Kendi güvenliklerini tehlikede hissettikleri an, asker çıkarma" hakkı tanıyordu.

Emperyalistlerin amacı, Anadolu'yu küçük küçük devletçiklere bölerek parçalamaktı. Onlar bu amaçla,

* Trakya'da Fransız-Yunan himayesinde bir devlet.
* İstanbul'da İngilizlerin kontrolünde bir devlet.
* Karadeniz'de Rum Pontus devleti.
* Kuzeydoğu Anadolu'da Ermeni devleti.
* Güneydoğu Anadolu'da Kürt devleti.
* Güney Anadolu'da Fransızların kontrolünde bir devlet.
* Orta Anadolu'da ise küçük bir Türk devleti kurmaya çabaladılar.

Kendi kontrolünde gerici örgütler kurdular. Başlıca gerici örgütler şunlardı:

* İstanbul'da İngiliz Muhipleri Cemiyeti.
* Kürt Teali Cemiyeti
* Rum Pontus Cemiyeti
* İslam Teali Cemiyeti.

Bir yandan da gerici ayaklanmaları kışkırttılar. İsyanlar çıkarttılar. Düzce'de Anzavur isyanı, Yozgat'ta Çapanoğlu isyanı ve Konya'daki gerici hareketler bunlardan birkaçıdır.

Bu şartlarda Anadolu'yu işgale başladılar. İngilizler İstanbul'a, Fransızlar Urfa-Antep ve Maraş'a, İtalyanlar Muğla'ya, Yunanlılar'da Ege'ye asker çıkardı. Osmanlı padişahı ve sultanları çoktan satılmışlardı. İttihat ve Terakki'nin adamları yurtdışına kaçmış. Damat Ferit Paşa hükümeti kurulmuştu.

Emperyalist devletlerin işgaliyle birlikte, halk direnmeye başladı. Kendi yörelerinde çeteler oluşturarak, düşmana aman vermedi. Ege'nin çeşitli il ve ilçelerinde, Urfa-Gaziantep'de silahla karşılık veren halk, düşman saldırılarını durdurdu. Halk bir yandan silahla karşı koyarken, bir yandan da mahalli milli örgütler kurdu. Çeşitli milli güçleri bağrında barındıran bu örgütlerin en önemlileri;

* Ege'nin birçok yerinde örgütlenen Redd-i İlhak Cemiyeti, Müdafaa-i Hukuku Osmaniye Cemiyeti.
* Merkezi İstanbul'da bulunan, Anadolu'nun birçok ilinde şubesi bulunan, Vilayeti Şarkiye Müdafaa-i Hukuku Milliye Cemiyeti.
* Karadeniz'in çok yerinde şubesi bulunan, Trabzon Muhafaaza-i Hukuken Milliye Cemiyeti (Amacı Rum Pontus devletinin kurulmasını engelmekti.)
* Kars-Ardahan çevresinde Güneybatı Kafkas Geçici Milli Hükümeti.
* Trakya'da, Trakya ve Paşaeli Müdafaa-i Hukuku Milliye Cemiyeti.

Bu örgütler, emperyalist işgalci devletlere karşı silahlı mücadeleyi, direnmeyi savunuyordu. Ancak aralarında bir birlik yoktu. Tüm yurt çapında milli mücadeleyi kucaklayacak, yönetecek bir örgüt gerekliydi. Mustafa Kemal, Anadolu'ya ayak basarken bu fikirlerle gelmişti. O, ünlü Amasya Tamiminde (22 Haziran 1919) şöyle dedi. "Milli bir teşkilat çok lazımdır." Böyle bir teşkilatı kurmak için Sivas'ta bir kongre düzenlemek gerektiğini belirtti. Bu amaçla geldiği Sivas'ta durum uygun değildi. Gericiler propagandayı yoğunlaştırmış, Sivas'ı basacaklarını yaygınlaştırmışlardı. Harput (Elazığ) Valisi Ali Kemal, Fransızlarla birlikte Sivas'ı basacağını yayar. Kongre toplama şartlarının olmadığını gören Mustafa Kemal, bir gün Sivas'ta kaldıktan sonra Erzurum'a gider.

Erzurum Kongresi, Trabzon ve Erzurum Cemiyetleri tarafından teşkilatlanır. Bu kongrede her iki cemiyet birleştirilir. Doğu ve K. Doğu'da birlik önemli ölçüde sağlanır. Ülke çapında kurulacak bir örgütün çekirdeği atılmış olur. Ancak, Mustafa Kemal, bütün ülkeden delegelerin katılacağı Sivas Kongresinin toplanmasını istemektedir. Engeller onu bırakmaz.

* Erzurum Kongresine katılanlar arasında, mandacılığı savunanların bulunması. Böyle bir örgütün lüzumsuz olduğunu savunmaları,
* Gerici propaganda ve engeller (Ali Kemal gibileri)
* İttihat ve Terakkicilerin olumsuz etkileri, halk arasında bu iş içinde İttihatçıların parmağı bulunması kaygısı. Bundan dolayı ihtiyatlılığı - M. Kemal'in işini zorlaştırmaktadır. O bu zorluklara rağmen Sivas Kongresini toplamayı başarır.

2 Eylül günü, geldiği Sivas'ta halkın coşkun sevgi gösterileriyle karşılaşır. Ali Kemal gericilerinin etkisi kalmamıştır. Kadınlar özellikle destekçilerin başında gelmektedir. Aynı kadınlar, daha sonraları Meclise gönderdikleri telgrafta "GİYDİĞİMİZ KEFEN, YEDİĞİMİZ ZEHİR OLSUN, SALDIRGANLARI DEFEDİNİZ" diyeceklerdir.

4 Eylül günü başlayan kongre bir hafta sürer. Kongre süresince yoğun tartışmalar olur. Milli güçlerin çeşitli kesimlerinin temsilcileri farklı fikirler savunurlar. Kurtuluş savaşına temel teşkil eden fikirler bu kongrede oluşur. Kongreye 5'i Erzurum Kongresinden seçilen Heyet-i Temsiliye'den 32'si Anadolu'nun çeşitli illerinden olmak üzere 38 delege katılır. Emekli askerler, öğrenciler, öğretmenler, hukukçular, gazeteciler ve idari yetkililer vardır delegeler arasında. Hatta çoğunluğunu bunlar oluşturur. Kongreyi Mustafa Kemal açar. Şöyle der: "Millet varlığını korumak için saldırılara karşı çıkmış ve ancak kendi azmi ve kararlılığıyla kurtuluşa kavuşacağını görmüştür. Bu maksatla ülkenin çeşitli yerlerinde milli (kuruluşlar) teşkilatlar kurmuştur. Erzurum'da bir kongre yapıldı. Burada doğu illeri birleşti. Ancak bu sınırlı kongre yeterli değildir. Burada (Sivas'ta) tüm ülkeyi kapsayan bir örgütün kongresi yapılacaktır. Erzurum Kongresinin kararlarıyla vatanın bir tek bütün ve milletin tek bir varlık olduğu prensiplerini tartışacağız..." Bu konuşmadan sonra başkan seçimine gidildi. Mandacılar M.Kemal'in başkan seçilmemesi için çalıştılar. Ancak başarılı olamadılar. M.Kemal 3 red oyuna karşılık 35 oyla başkan seçildi. Mandacılar mücadeleye kongre boyunca devam ettiler. Sivas Kongresinde tartışılan başlıca konular şunlardır.

A. MANDACILIK MI TAM BAĞIMSIZLIK MI?

Bekir Sami, Rauf(Orbay), Kara Vasıf ve Kara Kemal'in başını çektiği mandacılar şu fikirleri savunur. "Bugünkü şartlarda biz tek başımıza bağımsızlığımı kazanamayız. Düşmanlarımız güçlü ve çok. İçeride çok sayıda gerici ayaklanma ve bölünme var. Bu durumda bize yol gösteren, hayırsever bir devlet lazım. Böyle bir devlet vardır. Bu Amerika'dır. Amerika 'Vilson prensipleri' uyarınca ülkelere 'bağımsızlık vermektedir.' Boşuna 'bağımsızlık' diye nutuk atmaya gerek yoktur".

Kongrede savunulan bu fikirler aydınlar arasında yaygındı. Halide Edip Adıvar, M.Emin Yalman gibi aydınlar. Güç şartlarda halktaki cevheri görmemiş güçlü düşman ve ihanet etmiş hükümet (padişah ve sultanlar) onlarda karamsarlık yaratmış böylece yeni bir kurtarıcı aramaya itmişti. Yeni yetişen emperyalist ABD 'bağımsızlık bahşeden" bir devlet olarak genişliyordu. Ondan etkilenen Vahit gazetesi sürekli olarak bu fikirleri işliyordu.

Bekir Sami Beyin önerdiği 25 imzalı "Amerikan mandacılığı" önerisi karşısında M.Kemal delegeleri "iç ve dış bağımsızlığımızı yitirmek istemiyoruz" diyerek uyardı. Gençliğin temsilcisi Tıbbiyeli Hikmet "Delegesi bulunduğum Tıbbiyeliler beni buraya bağımsızlık uğrunda çalışmak için gönderdi. Mandayı kabul edemem. Manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddederim " dedi. Uzun tartışmalar sonunda "manda" önerisi reddedildi. "Manda ve himaye kabul edilemez" şiarı benimsendi.

B–HATTI MÜDAFAA DEĞİL SATHI MÜDAFAA VARDIR

Erzurum Kongresinde Doğu Anadolu'nun birliği için önemli adımlar atılmıştı. Bu kongrede bütün kurtuluş örgütlerinin bir çatı altında toplanması kararlaştırıldı. İşgal edilecek her karış toprağın toptan savunulması fikri kabul edildi. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak değiştirilerek örgüt bütün yurdu kapladı. "Vatan bölünmez bir bütündür" görüşü kongrede kabul edildi.

C – Kürtlerin hakları kabul edildi. Kürtlerle Türklerin eşit olduğu Kürtlerin milli hakları olduğu ilan edildi. Böylece iki milliyetin birliği için önemli adımlar atılırken, emperyalistlerin bölücülüğüne önemli bir darbe indirdi. Öte yandan, gözlerin Rumlar ve Ermenilerden işgalci emperyalistlere çevrilmesi gerektiği belirtildi. Böylece gözler esas olarak dış düşmana çevrildi.

D – En kısa zamanda bir meclisin toplanması karara bağlandı. Milletin tümünün seferber edilmesi için gerçekten milletin temsilcilerinin demokratik bir şekilde temsil edileceği bir meclis kurulması fikri benimsendi. Bu durum, emperyalistlere karşı ancak demokratik bir temelde meydana gelen bir meclisle mücadele edilebileceği anlayışından kaynaklanıyordu. Ayrıca 9 kişilik Temsilciler Meclisi 16 kişiye çıkartıldı.

E – Alınan kararları millete iletmek, milli direniş fikrinin güçlenmesi halkın topyekün birliğini sağlamak amacıyla bir gazetenin çıkartılması kararlaştırıldı.

F – İstanbul hükümetiyle her türlü bağların kesilmesi ve bunun bütün elçiliklere, valilere, komutanlara bildirilmesi kararlaştırıldı. Ali Fuat Paşa Batı Cephesi Komutanlığına atandı.

Kongre bu kararları aldıktan ve Erzurum Kongresinde alınan bazı kararları da değiştirerek kabul ettikten sonra 11 Eylül günü bitti. Bütün Anadolu halkı bu kararları sevgiyle kabul etti, karşıladı.

SONUÇ

Sonuç: Sivas Kongresi, Milli Kurtuluş Savaşı içinde özel bir öneme sahiptir. 7 gün süren tartışmalar sonucu alınan kararlar Kurtuluş Savaşının temel politikasını oluşturdu. Bu politikalarla savaşın başarı kazanması mümkün oldu.

Kongre boyunca ve daha sonra Mecliste sürecek olan "mandacılık" tartışması kongrenin en önemli konusunu oluşturur. Ancak, tam bağımsızlık fikri kabul edilir. Bu kongrenin diğer önemli bir noktası, içeride en geniş birliği sağlamak için Kürt milletinin varlığının ve milli menfaatlarının kabul edilmesidir. Bütün milli güçlerin birliğinin sağlanması çabası da sürdürülür.

İçinde bulunduğumuz dönemin zorluklarını aşmada Sivas Kongresi ve M. Kemal'in tutumu tarihi bir örnektir.

Şimdi yine gözlerimizi dışarıya Rusya'ya çevirmemiz gerektiği, ülke içinde de en geniş milli güçlerin birliğini sağlamak gerektiği bir dönemdeyiz. "Tam bağımsızlık" vazgeçemeyeceğimiz bir şeydir. Bugüne kadarki hükümetlerin yaptığı gibi, sorunları çözmek için, yardım için gözleri emperyalistlere çevirip ülkedeki cevheri görmeme tutumu mandacıların tutumunu hatırlatmaktadır. Bu yol çıkmazdır.

M. Kemal, en zor günlerde parlamentoyu savundu. Meclisin kurulması için çalıştı. Milletin çoğunluğunu demokrasi temelinde seferber edeceğini biliyordu. Şimdi ülkemizde bazı küflenmiş kafaları özgürlükleri, demokrasiyi, parlamentoyu Türkiye ile karşı karşıya getirmekte, Türkiye için diğerlerinden vazgeçmek gerekir demektedirler.

Sivas Kongresinin kararlarını incelemek bugün özellikle bunun için önemlidir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Tunceli Sıkıyönetim Komutanlığının dikkatine

Vatandaş Mehmet Aktaş'a kendi köyünde yaşamak yasaklanmak isteniyor

Kahvenin içinde oturuyorduk. Şöyle, uzun boylu kırk yaşlarında, elleri nasırlı emekçi olduğu her halinden belli biri, çekingen bir halde yanımıza geldi. Ve bize "Gençler benim senelerden beri çektiğim bir derdim var" dedi. Biz de anlatmasını istedik.

İsmi Mehmet Aktaş. Tunceli'nin Pertek ilçesine bağlı Karaoğlan köyünde oturuyor. Bazı kişilerin baskısıyla üç sene köyden uzaklaştırılmış. Bu sene artan hayat pahalılığı karşısında köyüne dönmeye mecbur kalmış. Geldiği zaman tarlasını sürmüş ve ekmiş. Ancak ne var ki, yine aynı kişiler, Muhtar Sabri Beyin emrinde Mehmet Aktaş'a saldırmışlar. Ve bizzat muhtar, Mehmet Aktaş'ı tekmelemiş. Muhtar, köy halkına şöyle demiş : "Hayvanlarınızı götürün, onun tarlasına sokun, size bir şey dedi mi yanıma gelin. Siz karışmayın artık." Ve köylü de muhtarın dediği gibi Mehmet Aktaş'ın tarlasına hayvanları sokmuş.

Ve Aktaş şöyle diyor:

"Valla gardaş, bende ne namus bıraktı, ne de mal. 16 yaşında bir kızım var. O tarlaya gittiği zaman vurmuşlar. Şimdi topallıyor. Kızıma şöyle demişler: "Sizi bozacağız." Bunları söylerken ağlıyor ve şöyle devam ediyor:

"Muhtara şikayete gidiyorum. Muhtar tarafından dayak yiyorum. Muhtar bana 'bir daha şikayete gelirsen ayaklarını kırarım' diyor. Benim bildiğim kadarıyla bir insan bir daireye derdini anlatmak için gider, dövülmek için değil. Siz de bilirsiniz ki, namus, insanın yaşaması için gerekli şeydir. Namusum da elimden giderse ben ne yaparım? Ne olur sizden tek bir ricam var. Gidin muhtardan iki ay izin alın bana. Ektiklerimi biçeyim, ondan sonra evimi barkımı onlara bırakıp giderim " diyor Mehmet Aktaş.

Muhtar görevini yerine getirmediği için karakola başvurmaya gitmiş. Tabii muhtar yine Aktaş'ı yalnız bırakmıyor. Karakolun önünde Aktaş'ı durdurup şöyle diyor: "Sen karakola şikayet et ama başına ne geleceğine ben karışmam. Ve de seni gençlere şikayet ederim" diye tehdit ediyor.

Mehmet Aktaş, şikayetten vazgeçiyor. Aktaş, bunları gençlere anlattıktan sonra onlara dönerek "Ne olur bana muhtardan iki ay izin alın. İki ay zarfında ayrılacağım" dedi. Ve ağlayarak oradan ayrıldı. Eee Yerlikayaların yaptıklarına ses çıkarmayanlar muhtara mı bir şey söyleyecekler? Zaten söyleselerdi şaşardım.

Ali Asker Barut

TÜRKİYE HALKINA VE TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNE

Adım H.Ali Günay. 1955 senesinde Niğde'nin Kitireli köyünde ırgatlık yapan topraksız bir köylünün oğluyum. Eskiden DP'li olan şimdi de AP'li olan babam, 1955-1956 senelerinde Mersin'e ırgatlık yapmaya geldi. Daha sonra da Mersin'e yerleştik. O günden bugüne kadar Hamdi Beyler, Hacı Durmuş Beyler ve daha birçok ağanın yanında dutma tabiriyle yani ırgat olarak hayatımızı kazandık. Yıllar yarı aç yarı tok geçti. Geçim şartları beni siyasi meselelerle ilgilendirmeye götürdü. Önceleri ECEVİT hayranlığına başladım. Bu aslında ülke çapında esen bir havaydı. Beni de etkiledi. 1971 yıllarında Almanya'ya işçi olarak gittim, Çevrenin ileri görüşlülüğü ile bir takım ileri görüşlere sahip oldum. 1975 senesinde askerlik hizmetimi yapmak üzere yurda döndüm ve bir daha gidemedim. 1977 senesinde İzmit'te bir işe başladım. 1978 senesinde ise sendikal faaliyetten ötürü işten atıldım. Şu anda Mersin'de bir işte çalışıyorum. EVET gelelim tüm bunları neden yazdığıma ve neden parti saflarına geçtiğime.

Türkiye'de bir sürü devrimciyim diyen solcuyum diyen insanlar ve siyasetler var. Bunların hepsini araştırdım. Evet Türkiye'de var devrimciyim deyip, MHP'nin ekmeğine aç karına tereyağı sürenler, devrimciyim deyip kıçında Amerikan blujini, ağzında Malbora sigarası bulunduranlar özünde Amerikaya düşman değildir. 'He ye canım Amerika sömürgecidir deyip ağzında Amerikan cikleti ile Rus uşaklığı yapanlar. Sovyetler sosyalist deyip kaderimizi o tayin etsin diyenler bu gericidir, bu sempatizan deyip, halktan kopuk devrimciler sokaklarda lastik yakanlar, bombalı pankart asanlar, halka kendilerini zorla kabul ettirmeye çalışanlar size sesleniyorum. İyi düşünün ne yapıyor nereye gidiyorsunuz? Evet size sesleniyorum ülkücüler!... Başbuğum deneyince tokat yiyenler. Bu komünist deyip adam öldürenler. Bu şu mezhepten deyip insanlarımızı bölenler, birbirine düşman edenler, sizi ileri sürenler, MHP beraat etti deyip size yüz çeviren, seni ve sizleri faşist hareketlerine alet edenler. Sizler Ömer Tanlak'lar ve Ali Yurtaslan'lar gibi MHP'den hesap sorun.

Evet, 50 milyonluk ülkemizde kardeşin kardeşi öldürmediği, işkence yapılmadığı, milliyet ve mezhep bölücülüğünün ortadan kalktığı bir ülke olması için TİKP saflarında birleşelim. Bağımsız Türkiyeyi kuralım.

H.Ali GÜNAY

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

9. maddeye getirilen ekler ve kamu yararı

Bilindiği gibi "anarşinin önlenebilmesi" gerekçesiyle bir dizi yasa değişiklikleri yapıldı. Bu değişikliklerden amaç yeni ve gelişen değişik yapıdaki "örgütsel" suçlara karşı yeni yasal önlemleri almak olmalıydı.

Değişikliklerin getirdikleri, götürdükleri ve yeni hükümlerin nasıl uygulanması gerekeceğine ilişkin tartışılacak birçok yön bulunuyor.

Bugün konunun önemini de dikkate alarak 4.7.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun yeni şeklini ele almak doğru olacaktır. Yeni değişiklik yasası 2559 sayılı yasanın 9. ve 17. maddelerine ek fıkralar getirmiştir.

Bilindiği gibi bu değişiklikler Meclislerde görüşülürken, kamuoyunun dikkat ve tepkisini çekmiş, bu yüzden de belli ölçüde yumuşatılarak ve muğlaklaştırılarak kabul edilebilmiştir.

Özellikle 9. maddeye getirilen ekler düşündürücüdür. Buna göre polis, kamu düzenini ve anayasal hak ve özgürlükleri korumak bakımından, zorunlu ve "gecikmesinde sakınca bulunan hallerde" vali ve kaymakamın verecekleri emirle, toplantı ve gösteri yapılan yerde, dernek ya da sendikaların toplantı yerinde, yolda, taşıt aracında, bekleme yerinde (kanunun 20/2 deki koşullara uygun biçimde) öğretim kurumlarında, umuma açık her yerde, sırf kamu düzenini bozmaya, milli güvenliği sarsarak anayasal hak ve özgürlükleri devletin ülkesi ve milletin bölünmez bütünlüğünü nitelikleri Anayasada yazılı cumhuriyeti tehlikeye düşürmeye yönelik şiddet eylemlerine girişileceğini gösteren kesin belirtilerin elde edilmesi halinde ilgili kişileri ele geçirmek amacıyla arama yapabilecek, suç unsuru gördüklerine el koyup, adliyeye sevk edecektir.

Görülüyor ki değişiklikler hukuk devleti güvencesinin geri planda kalmasına yol açabilecek niteliktedir. "Özel yaşamın yargıç güvencesinden" çıkarılması, dernek ve sendikaların yönetici kişi veya tüzel kişilikleri ile faaliyetlerinin yargı organlarının denetiminden alınıp (belli aşamada bile olsa) emniyet kuvvetlerinin insiyatifine bırakılması düşündürücüdür.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 — 897

Hükümet uzlaşınca, 5 günlük grev zaferle bitti

Polonyalı madenciler de taleplerini kabul ettirdi

● **Sovyet basını, grevcilere ve muhaliflere hâlâ saldırıyor**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA hükümeti siyasal ve ekonomik taleplerinin yerine getirilmesi için 5 gündür grevde olan Yukarı Silezya bölgesi madencilerinin isteklerini kabul etti. Öte yandan Sovyet basın-yayın organları grevciler, muhalifler ve Varşova yönetimi aleyhindeki propaganda kampanyasını sürdürüyor.

5 gündür grevde olan 350 bin Polonyalı işçi, Yukarı Silezya bölgesinde çalışan bütün emekçilerin Gdansk kentinde varılan anlaşmalardan yararlanmasını sağladılar. Gece geç saatlerde varılan anlaşmaya göre emeklilik yaşı 55'ten 50'ye indirildi. Haftada 6 yerine 5 günlük çalışmanın da kabul edildiği anlaşma sayesinde Silezyalı işçiler grev ve hür sendika kurma hakkını da kazandılar. Anlaşmada yer alan bir başka madde gereğince greve katılan veya katılmayan bütün işletmelerdeki işçiler anlaşmada kabul edilen bütün haklardan yararlanacaklar. Yukarı Silezya bölgesinde 30 maden ocağı ve 27 endüstriyel işletme 5 gündür grevde idi.

SOVYETLER HALA SALDIRIYOR

Silezya bölgesindeki grevler ve anlaşma konusunda herhangi bir haber vermeyen Sovyet basın-yayın organları, Polonya grevlerinin sonuçları konusun-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Demas'ı işgal eden komandolar bugün İstanbul'da sahte Genel kurul yapacaklar.

İSTANBUL (ÖZEL)

FATSA'da geçtiğimiz ay yapılan operasyondan sonra 26 Ağustos günü komandolar tarafından işgal edilen DEMAS şirketi, bugün İstanbul'da MHP yanlılarınca düzenlenen sahte bir Genel Kurulla ele geçirilmek isteniyor.

1100 ortaklı ve 50 milyon lira sermayeli halka açık bir şirket olan DEMAS'ı ele geçirmek için MHP yanlıları uzun bir süredir çeşitli tertiplere başvuruyorlardı. Son olarak komandolar Fatsa'daki operasyondan sonra 26 Ağustos günü şirketin Fatsa'daki tesislerini güvenlik kuvvetlerinin desteğinde işgal ettiler. Bu arada bir mahkemeden karar çıkarttırarak, şirketin yeddiemin olarak İsmet Tümtürk adlı Türkeş'in yakını bir şahsa devrini ve Genel Kurul toplanması için karar alınmasını sağladılar.

Bugün İstanbul'da komandoların kontrolü altındaki Beyaz Saray yanında Çadırcılar İş Hanı As Düğün Salonunda saat 14''te yapılacak Genel Kurula, şirketin küçük pay sahiplerinin temsilcileri katılmayacak. Şirkette 22 milyon yolsuzluğu bulunan Ömer Bayar adlı şahsın Genel Kurulda Yönetim Kurulu Başkanlığına getirileceği tahmin ediliyor.

Mazot yokluğu gerekçesiyle Boğaziçi'ne vapur seferleri iptal edildi.

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL'da Boğaziçi vapur seferleri dün sabahtan itibaren mazotsuzluk nedeniyle iptal edildi. Boğaziçi'nde oturup her gün vapurla işe gidip gelen binlerce yurttaş, seferlerin iptal edilmesi nedeniyle çok güç durumda kaldılar. Sabahleyin iskelelerin önünde toplanan yurttaşlar, vapur ücretlerine kısa bir süre önce büyük oranda zam yapan Denizyolları İşletmesinin şimdi de mazot yok gerekçesiyle vapur seferlerini iptal etmesini öfkeyle karşıladılar.

Yetkililer mazot darlığı giderilinceye kadar Boğaziçi'ne sadece akşam 18.30'da Eminönü'nden bir tek vapur kalkacağını ve bütün iskelelere uğrayacağını bildirdiler.

TGS İzmit DMO'da iki işyerinde greve başladı

İŞÇİ SERVİSİ

TÜRKİYE Gazeteciler Sendikası DMO'nun İzmit'teki iki işyerinde greve başladı. DMO İzmit İmalat atölyeleri ve İzmit Bölge Müdürlüğündeki grevlerin başlaması sırasında bir konuşma yapan TGS Genel Başkanı Oktay Kurtböke, işverenin Başbakanlık Koordinasyon Kurulu kararlarına bağlı kalmasının greve neden olduğunu söyledi.

Maden-İş'in Temsilciler Meclisi kararları üzerine MESS açıklama yaptı

«Maden-İş yöneticileri grevleri çözümsüzlüğe itiyor»

İŞÇİ SERVİSİ

MESS Başkanı Yüksek Mühendis Şükrü Er, Bursa'da MESS üyeleriyle yaptığı toplantıda Maden-İş yöneticilerinin grevlerin çözümü ile ilgili ve işçilerin hayat memat meselesi konulara değinmeyip militanları sokak, sokak teşkilatlamak için uğraştıklarını söyledi.

Maden-İş'in son Temsilciler Meclisi kararlarına değinen Şükrü Er Maden-İş'in MESS'le ilişkilerinde aşırı teklifler yaptığını, bilerek ve isteyerek işi yokuşa sürdüğünü, anlaşmamak için gayret gösterdiğini ve işçileri sokak eylemlerinde araç olarak kullanmak istediğini sözlerine ekledi.

NATO liderleri, Sovyetlere karşı alınacak önlemleri görüşüyor

MADERİA (AA)

KUZEY Atlantik İttifakı Örgütü NATO'nun liderleri bugün Portekiz'in Atlantik Okyanusu üzerinde bulunan Maderia Adasında bir araya gelerek, ittifakın güney kanadının güçlendirilmesi ve artan Sovyet donanma gücüne karşı alınacak tedbirleri görüşecekler.

NATO'nun 26. yıllık toplantısının açılış konuşmasını Genel Sekreter Joseph Luns yapacak.

NATO'nun kuzey bölgesinde en büyük manevra 8-12 Ekim tarihleri arasında yapılacak. Norveç'te yapılacak olan bu manevralara Norveç, Hollanda, İngiltere ve ABD ordularından hava, deniz ve kara kuvvetleri katılacak.

Güneyde ise, en büyük tatbikat 29 Ekim-14 Kasım tarihleri arasında Türkiye, İtalya ve Akdeniz üzerinde yapılacak.

Toros Ekspresi istasyonda bekleyen yolculara çarptı: 4 ölü

ANKARA (AA)

TOROS Ekspresi dün sabah saat 09.00 sıralarında Ankara'nın banliyö istasyonlarından Üreğil'de, demiryolu üzerindeki bir grup yolcuya çarptı, dört kişi öldü, bir kişi de ağır yaralandı.

Adana'dan Ankara'ya gelen Toros Ekspresi dün sabah istasyonda beklemekte olan banliyö treninin yanındaki hata hızla girdi, bu sırada demiryolu üzerinde bulunan bir grup yolcuya çarptı. Yolculardan Mamak Ortaokulu öğretmeni Cevriye Şahin, Halime Pamuklar ve kızı Yasemin Pamuklar ile soyadı henüz belirlenemeyen Güler adlı bir çocuk trenin altında ezildi. Kazada ağır yaralanan ve kimliği belirlenemeyen bir yurttaş da Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındı.

Devlet İstatistik Enstitüsü çalışanları:

D.İ.E yönetimi faşistlerle işbirliği yapıyor

ANKARA(ÖZEL)

Devlet İstatistik Enstitüsünde faşist baskıların yoğunlaştığı, Keçiören ÜGD eski Başkanı Hasan Hüseyin Yılmazlar ve Trabzon ÜGD Yönetim Kurulu üyesi Orhan Karagözler'in DİE'ye alınmasından sonra, işyerinden huzurun iyice kaçtığını belirtip, yöneticilerin saldırgan komandolarla işbirliği yaptığını, saldırganları ve arkası kesilmeyen sürgünlerle işyerinde verimin düştüğünü bildirdiler.

Özellikle CHP hükümeti döneminde alınan işçilere baskı yapıldığı belirtilen açıklamasında şu görüşlere yer verildi:

"Son günlerde İstatistik Enstitüsünde alınan MHP yanlısı faşist militanlarca ve bu militanların idare ile işbirliği sonucunda, bütün devlet dairelerinde olduğu gibi Enstitüde de huzur bozulmuştur.

ÜNİVERSİTE VE AKADEMİ YÖNETİCİLERİ, AKADEMİLERDE KAYITLI ÖĞRENCİLERİN DURUMUNU GÖRÜŞÜYORLAR

ANKARA(ÖZEL)

DANIŞTAYIN yönetmeliklerini yasalara aykırı bulduğu akademilere bağlı bazı fakültelere ÜSSYM tarafından öğrenci verilmemesi ve bunun üzerine de Akademilerarası Kurul tarafından alınan öğretimi tatil kararının ortaya çıkardığı durumu tartışmak üzere Akademiler ve Üniversitelerarası Kurullar dün Ankara'da ayrı ayrı toplandı.

Üniversitelerarası Kurulun Olağanüstü toplantısında akademilere bağlı bazı fakültelere öğrenci yerleştirilmemesi kararından sonra gelişen olaylar ve akademilerin bu karar karşısında aldıkları tutum tartışılıyor.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un çağrısı üzerine Ankara'da Bakanlıkta bir araya gelen Akademi Başkanları da aynı ko-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Santa Farma grevcileri soruyor: Bugün 5 bin lira ücretle geçinmek ve çalışmak mümkün mü?" İşçiler hakkını alana kadar direnmeye kararlı.

Santa Farma işçileri Acıçeşme'de semt halkıyla birlikte grevi sürdürüyor

«Beş milyonuncu işsiz olmamak için işgüvenliği istiyoruz»

Çevre esnafı da grevcilerle dayanışma içinde. İşte terzi Fatma abla, yoğurtçu Bülent ve grevcilerkolkola.

● **İşyerinde 15 yıllık işçinin ücreti hâlâ 4.800 TL.**

● **İşveren Disiplin Kurulu kurulması isteğine bile "siyasi" diyor.**

KEREM ÇALIŞKAN

SANTA Farma grevcileri niçin greve çıktıklarını yoldan geçen herkes hemen anlasın diye fabrikanın önüne bir pano asmışlar. Üstünde kolayca okunabilen harflerle "15 yıllık işçinin ücreti 4.800 TL" yazıyor. Yoruma yer bırakmayacak açıklıkta bir kanıt bu.

Karagümrük Acı Çeşme'nin Sofralı Sokağındaki grev yeri adeta bir aile yuvasını andırıyor. Çoğunluğu aynı semtte oturan işçiler mahalle halkı ve esnafı ile

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın Politika Milliyet Dünya Son Havadis Hürriyet Tercüman Hergün Cumhuriyet

Suç duyurusu ve bir açıklama

Milliyet yazarı Örsan Öymen "Suç duyurusu ve bir açıklama" başlıklı köşe yazısında Ali Yurtaslan'ın bir mektubunu tam metin olarak veriyor. Öymen önce Okuyan ve diğer MHP sözcülerinin Politika Kazanı köşesine gönderdikleri cevap yazılarında gerçekleri saptırdıklarını belirterek, bunların yargı organlarının dosyalarına yansıyan kanıtları da görmezlikten geldiklerini belirterek MHP hakkındaki suç duyurularını hatırlatıyor. Örsan Öymen MHP yöneticilerinin "yasa dışı eylemlerle hiç ilişkileri bulunmadığı, sağ terör diye bir şeyin olmadığı" yolundaki iddialarını, MHP hakkında Yargıtay Başsavcılığına yansıtılan 8 suç duyurusunu sıralayarak cevapladıktan sonra şöyle diyor:

"Örnekler çoğaltılabilir...

'Bu suç duyurularının dışında, halen devam eden birçok silahlı eylem davasında da, MHP'lilerle sağ terör eylemcileri arasındaki yakın ilişkiler kamuoyuna yansımaktadır.

"...

"Taze örneklerden birisi de, ÜGD derneklerinin yöneticileri ve MHP Merkezi ile iç içe çalışan Hukuk Bürosu adlı örgütün bir yöneticisinin, Mamak Cezaevinden kaçan ülkücü idamlık sanıklarını saklarken suçüstü yakalanışlarıdır...

"Ama gelin görün ki, tüm bu kanıtlı-belgeli somut verilere rağmen bizim sütunları işgal eden MHP sözcüleri, biraz da hoşgörümüzün geniş sınırlarından yararlanarak, gerçekleri saptırmakta, bizim sütunları 'savunma'dan çok 'propagandalarına alet etmeye çalışmaktadırlar...

"Bundan böyle 'Okuyan' ve Okuyan gibilerin 'cevap' adı altında gönderdikleri 'temcit pilavı'na, okurlarımızdan da gelen genel istek üzerine, Kazanımızda yer vermeyeceğiz.

"Okuyanlar ve okuduklarını anlamadan yazanlar dilerlerse, yasal yollardan, yargısal kapıdan sütunlarımıza girebilirler.

* * *

"Bu arada, MHP hakkındaki 'itirafları özellikle dış basında geniş yankı uyandıran Ali Yurtaslan'dan bir mektup aldık...

"Kendisiyle yaptığımız konuşmanın büyük bir bölümünü özetlemek zorunda kaldığımız için, bir konuda bazı yanlış anlamalar doğabileceğini öne sürerek, görüşlerine yer vermemizi istiyor....

"Yasal ölçüler içinde dileğini yerine getiriyoruz.

MEKTUP

Sayın Örsan Öymen,

24-25 Ağustos tarihinde Milliyet gazetesindeki köşenizde, benimle yaptığınız görüşme yayınlandı. Yazınızın bir paragrafında, benim katılmadığım bir bölüm vardır. Bu bölümü, önce sizin yayınladığınız şekilde, sonra söyleşide ses aldığımız banttan aşağıya alıyorum:

Sorunuz şu idi: 'İtirafçılar, genellikle Türkiye İşçi Köylü Partisine gidiyor. Acap neden?'

Benim cevabım olarak, 'Gayet basit, diyor bir kez Aydınlık, açıklamalarımızı kamuoyuna duyuruyor. İkincisi, bizler anti-komünist olarak yetiştirildik, şartlandırıldık. Komünizm tehlikesi Türkiye'ye Rusya'dan gelir. Aydınlık grubu da Rusya'ya karşı. Biz de Türkiye'de bir iç savaş çıkarsa, bundan Rusya'nın yararlanacağına inanıyoruz. Sonra, Halk Birlikleri Federasyonu (HBF) aracılığıyla bizlerin yurt dışındaki güvenliğini sağlıyorlar' böyle yazmıştınız.

Örsan Bey, sizinle görüştüğüm sırada, Aydınlık haricindeki Türk basını, çok önemli olayları takip ettiği için (Philippe ve Junot'un aşkı) benimle ilgilenmeye fırsat bulamamıştı. Sizin, benimle görüşmenize bu açıdan memnun olmuştum. Bildiğim her şeyi, en ince teferruatına kadar size anlattım. Ama sizin, bu sorunuza bu kadar basit mi cevap vermiştim? Bana ait olduğunu yazdığınız cevapta, sanki TİKP ve Aydınlık, Rusya'ya karşı çıktığı için anti-komünist, ben ise anti-komünist olduğum için TİKP ve Aydınlık'a gitmişim gibi görülüyor. Şimdi banttan cevabımı aşağıya alıyorum:

"1973 yılında liseye başladığım zaman ülkücü oldum. Ailem, dinine bağlı ve mütaassıptı. Körükörüne, sosyalizm ve komünizm düşmanlığı yapılıyordu ki, bu Rus düşmanlığı ile eşitti. Komünizm dendiği zaman Rusya akla gelir. Ben Rusya'nın emperyalist emellerine

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Türkiye-Yunanistan görüşmeleri, 15-16 Eylülde Atina'da başlayacak

ATİNA (AA)

YUNANİSTAN Dışişleri Bakanı Konstantin Mitsotakis tarafından yapılan açıklamada, Türkiye ve Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkların, 15-16 Eylül tarihlerinde, Atina'da iki ülke yetkilileri tarafından ele alınacağı duyuruldu.

Mitsotakis, Ege hava sahasının denetimi konusunun da ele alınacağı bu toplantıya, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Byron Teodoropulos ile Türkiye Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri İlter Türkmen'in katılacaklarını belirtti.

Yunanistan Dışişleri Bakanı, ülkedeki Amerikan üslerinin geleceğinin de Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesine bağlı olduğunu, düzenlediği basın toplantısında vurguladı.

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

BBC Radyosunun haberine göre,

Hua Guofeng, Başbakanlıktan istifasını Merkez Komitesine sundu

● **Çin'de Mao döneminde olduğu gibi ÇKP Başkanlığı ile Başbakanlık ayrılıyor. Hua Guofeng ÇKP Başkanlığında kalırken, Başbakanlığa Ziyang getirilecek.**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BBC Radyosunun haberine göre Japon Dışişleri Bakanı Ito'yu kabul eden Çin Komünist Partisi Başbakanı Hua Guofeng, Başbakanlıktan istifasını Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine sunduğunu açıkladı. Hua Guofeng, Çin Komünist Partisi Başkanı görevini sürdürecek. Radyonun haberine göre Hua Guofeng Başbakanlığa Cao Ziyang'ın getirildiğini de söylemişti.

Öte yandan yine BBC Radyosunun haberine göre Çin Ulusal Halk Meclisi Beşinci Kongresine bir rapor sunan Çin Yüksek Mahkemesi Başkanı, Kültür Devrimi sırasında görülen 270 bin davanın, 175 bininin haksız olduğunu belirtti. Bu davalar gözden geçirilerek, yapılan haksızlıkların düzeltilmeye çalışıldığını ve yaraların büyük ölçüde sarıldığını bildirdi.

Bu arada kişisel gelir vergisi ve yabancı şirketlerle Çinli şirketlerin birlikte kurdukları ortaklıklardan alınacak yüzde 33 oranındaki vergilendirmeyle ilgili olarak parlamentoya yeni bir kanun tasarısı sunuldu. Kanun tasarısına göre aylık gelirleri 800 yuan (36 bin lira) olan Çinli ve yabancı kişilerden kademeli olarak yüzde 45'e kadar vergi alınması öngörülüyor.

Emniyet Müdürünün böylesi!

Mersin Emniyet Müdürü, polislerin ortaklaşa aldıkları televizyonu evine götürmüş

● **Emniyet Müdürünün Yozgat'a sürdüğü bayan polisler istifa kararı aldılar.**

● **Tarsus'ta da istifa eden polis sayısı giderek artıyor.**

MERSİN(ÖZEL)

MERSİN Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan'ın (Tarzan Mustafa) Emniyette görevli polislerin ortaklaşa alarak Nöbetçi Amirliğine koydukları televizyonu evine götürdüğü öğrenildi.

Mersin Emniyetinde çalışan memurlar ve amirler, spor karşılaşmalarında aldıkları 25 liraları biriktirerek Amirlik odasına bir televizyon almışlardı. Ancak Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan bu televizyonu sökerek evine götürdü. Mersin Emniyet teşkilatı içinde günün konusu haline gelen olayla ilgili olarak memur ve amirler şöyle diyorlar: "Bu televizyon bizim ortaklaşa malımızdır. Kimsenin şahsi malı değildir. Emniyet Müdürünün bunu hiç kimseye söylemeden söküp evine götürmesi üzüntü vericidir."

Polisler Emniyet Müdürü tarafından götürülen televizyonun yerine konmasını istiyorlar.

BAYAN POLİSLER İSTİFA KARARI ALDI

Mersin Emniyet Müdürlüğüne Mustafa Erdoğan'ın getirilmesinden sonra başlatılan kıyım ve sürgünlere son zamanlarda ba-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Mem-Der'in giyecek ve yiyecek parası kampanyası sürüyor

ADANA (ÖZEL)

MEM-Der Genel Sekreteri Mehmet Daşer derneklerinin ülke çapında açmış bulunduğu giyecek ve yiyecek yardımı kampanyasıyla ilgili olarak düzenlediği basın toplantısında, Çukurovalı memurları Maliye Bakanına mektup yazarak giyecek ve yiyecek yardımı istemeye çağırdı.

Mehmet Daşer basın toplantısında özet olarak şunları söyledi:

"Temmuz ayında, memuru dilenci gören anlayışı reddediyoruz' şiarı ile başlattığımız yan ödemeleri protesto kampanyası her memura ayda 5 bin lira yiyecek, 3 bin lira giyecek parası verilmesine dönüştürülmüştür.

"Bütün ülkemizde olduğu gibi Çukurova'nın memurları da dertli. Adana İller Bankası memurları faşist baskılardan dert yanıyorlar. Ceyhan'ın belediye zabıtaları can güvenliklerinin sağlanması için silah istiyor. Hatay'ın hemşireleri, doktorları kurtlu yemek yemek zorunda bırakıldıklarını söylüyorlar."

Mem-Der olarak memurlara ayda net olarak 15 bin lira asgari ücretin de verilmesini isteyen Daşer, bir soru üzerine bu talebin devlete yılda yaklaşık 200 milyar lira yük getireceğini, bunun da mevcut vergi yasasının uygulanmasıyla devletin elde edeceği yıllık 600 milyar liradan karşılanabileceğini kaydetti.

Suçsuz yere gözaltına alınarak dövülen TİKP taraftarı Kemal Çınar.

Tarsus'ta polislerin dövdüğü genç 4 günlük rapor aldı

CELAL DORAK(TARSUS)

TARSUS Belediyesi önünde otobüs durağında beklemekte iken polis tarafından gözaltına alınarak dövülen TİKP taraftarı Kemal Çınar adlı genç 4 günlük rapor aldı.

Kemal Çınar olayı şöyle anlattı:

"Durakta beklerken bir ara silah sesleri duyunca Belediyenin zemin katına indim. Daha sonra polisler beni ve 20'ye yakın insanı gözaltına aldılar. Önce arabada dövdüler. Karakolda üzerimden Paktaş-2 Fabrikasında çalıştığıma dair bir belgenin çıkması üzerine "komünist militanlar" vs diyerek yüzükoyun yere yatırdılar. Bir yandan tekme bir yandan da yumruklarla dövdüler. 17 saat gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldım. Hükümet Tabipliğine başvurarak 4 günlük rapor aldım."

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesini kazanan adaylar kayıt yaptıracak merci bulamıyor

SİVAS (ÖZEL)

ÜNİVERSİTELERARASI seçme sınavlarına katılıp Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesine girmeye hak eden öğrencilerin kayıt yaptıracak merci bulamadıkları bildiriliyor.

Önceki yıllarda öğrenciler kayıt için Hacettepe Tıp Fakültesine kayıt yaptırıyorlar, daha sonra da Sivas'daki fakülteye gönderiliyorlardı. Üniversite giriş kılavuzunda Sivas'daki fakülteye bu yıl 50 öğrenci alınacağı belirtilmişti. Ancak Sivas-Ankara arasında gidip gelen hak kazanmış öğrenciler her iki ilde de kayıt yaptıracak merci bulamadılar.

[illegible] ÜNİVERSİTESİNDE KESİN KAYITLAR 15 EYLÜLDE BAŞLIYOR

Bursa Üniversitesinde kesin kayıtlar 15 Eylülde başlıyor. Kayıtlar 26 Eylül akşamına kadar sürecek. Bursa Üniversitesi Rektörlüğü yaptığı açıklamada Tıp Fakültesi, Sosyal Bilimler Fakül- [illegible] nerlik Fakültelerine 1980-81 öğretim yılı üniversitelerarası seçme sınavları sonuçlarına göre girmeye hak kazanan öğrenciler dekanlıklara başvurarak kesin kayıtlarını yaptırabilecekler. Tek dersten sınavı olan ve kazanan adaylar da 14-15 Ekim günlerinde kayıtlarını yaptırabilecekler.

Belediyelerin un tahsisatı kaldırılınca...

Adana'daki fırıncılar, ekmeğin 15 liradan satılmasını istiyor

ADANA (ÖZEL)

BAKANLAR Kurulu yayınladığı bir kararname ile Belediyelerin un tahsisatını kaldırdı. Un fiyatları belediyenin denetimi dışına çıkıp serbest bırakılınca Adana'daki fırıncılar 545 gram ekmeğe 15 lira fiyat konmasını talep ettiler. Adana Belediyesi ekmek fabrikasındaki üre-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

örse çekiç

Gülay Göktürk

Polonya dersleri (I)

İşçi önderi Walesa, imza töreninden sonra yüzünde yine o gönül ferahlatan gülümsemesi ve Başbakandan daha başbakan tavrı ile konuştu:"Şu andan itibaren grevlerin bittiğini ilan ediyorum."

Ve ertesi gün, onbinlerce Polonyalı grevci, tıpkı başladıkları günkü gibi birlik halinde ve tam bir disiplin içinde, ellerinde 20 günlük şanlı direnişin meyvası, grev ve sendika hakkıyla birlikte işlerinin başına döndüler. Dünya işçi sınıfı tarihine şanlı bir sayfa daha yazıldı. Polonya proletaryası, büyük ağustos direnişiyle, bütün dünyaya bir kere daha, Marksizmin bütün canlılığı ile yaşadığını proletaryanın öncü rolünü ve kitle hareketlerinin karşı konulmaz gücünü kanıtladı. Gierek'lerin sosyalizm maskesini bir darbede düşürüp ardındaki revizyonist çehreyi bütün dünyanın karşısında çırılçıplak bıraktı. Polonyalı işçiler 20 günlük direnişiyle, Rusya başta olmak üzere revizyonist diktatörlük altında inleyen bütün ülkelerin işçilerine ve ezilen halklarına umut ve cesaret verdiler. Sosyal-emperyalist hegemonyayı derinden yaraladılar.

Polonya işçilerinin mücadelesi aynı zamanda dünya işçilerine doğru başarılı bir eylemin nasıl olması gerektiği konusunda da parlak bir ders oldu.

Biz bugünkü yazımızda, bu mücadele boyunca izlenen siyasetleri, taktikleri ve mücadele tarzını incelemeye, bu direnişten doğru eylem nedir konusunda dersler çıkarmaya çalışacağız.

İşçi sınıfının sık sık ihtar eylemlerine sürüklenmeye çalışıldığı, barikat çağrıları ardından provokasyonların tezgahlandığı, "Kurtuluşa kadar savaş" sloganları ile düellolara girişildiği ülkemizde Polonya deneyini bu açıdan incelemenin son derece öğretici olacağına inanıyoruz.

HEDEFİ, SINIRI BELLİ BİR MÜCADELE

Polonya işçileri daha grevin ilk gününde iktidarın karşısına dikildiklerinde hedeflerini çok iyi biliyorlardı. Onlar, bizim o çok keskin solcularımız gibi "Baskıya ve sömürüye son" gibi belirsiz, "Üretim araçlarına el koymak" gibi hayali hedeflerle ortaya çıkmadılar. Ellerinde, somut, gerçekleşebilir ve tüm işçilerin ortak isteklerini ifade eden bir talepler listesi vardı. Ücret artışı, özgür sendika ve grev hakkı, sansüre, baskı ve tutuklamalara son diyorlardı.

Bu haklı, somut ve gerçekleşebilir talepler sayesindedir ki, daha ilk anda büyük işçi çoğunluğunu birleştirmeyi başardılar.

DEMOKRASİ TEMELİNDE BİRLİK

Ancak, işçiler birliklerini grev boyunca aynı sağlamlıkta tutabildilerse, bu sadece hedefin belirli oluşundan ve haklı bir zeminde mücadele edilmesinden ileri gelmiyordu. Birliği mücadele boyunca öyle sağlam tutan bir diğer önemli etken, grev boyunca uygulanan demokrasi idi.

Grevi baştan sona yöneten organlar, grev komiteleri idi. Ama bu komiteler, bizim revizyonist sendikacılarımızın tepeden üç-beş kafadarlarıyla kurdukları o göstermelik komitelere hiç benzemiyordu. Bunlar, işçinin seçtiği demokratik komitelerdi. Ve her önemli görüşmeden, her önemli karardan önce ve sonra, kitlelerine danışmayı, oylamalar yapmayı baş ilke edinmişlerdi. Grevin 20 gün boyunca süren sarsılmaz birliği, ancak böyle bir demokrasi temelinde sağlanabildi.

Tabanda uygulanan bu geniş demokrasi, elbette merkezi bir önderliği ve disiplini de beraberinde getiriyordu. Grevci işçiler, daha grevin ilk günlerinde 20 fabrika ve işletmenin işçilerini temsilen merkezi bir grev komitesi oluşturdular. Hükümet bu komiteyi tanımamakta çok diretti. Görüşmeleri tek tek fabrikalar düzeyinde sürdürmeye ve bu yolla işçileri bölmeye çalıştı. Ama işçiler bu oyuna gelmediler. Merkezi grev komitesinin tanınmasında ısrar ettiler. Böylece, demokratik bir temelde oluşan direniş aynı zamanda örgütlü, disiplinli bir yapı kazanmış oluyor, bütün güçler tek bir merkezde birleştiriliyordu. Böyle güçlü ve işçinin güvenine sahip bir merkezi önderliğin oluşması, eylemin başarısında tayin edici bir rol oynadı.

BİRLEŞİLEBİLECEK BÜTÜN GÜÇLERLE BİRLİK

Grevin önderliği, mücadele boyunca, birleşilebilecek bütün güçlerle birleşmeye, karşı cephedeki en ufak çelişmelerden yararlanmaya ve en geniş cepheyi kurmaya büyük titizlik gösterdi. Grev, daha en başından bütün Polonya halkını yanına aldı. Çünkü işçiler, haykırdıkları özgürlük ve bağımsızlık sloganları ile aynı zamanda bütün halkın duygularını dile getiriyorlardı. Aydınıyla, memuruyla, ev kadınıyla bütün Polonya halkı grevci işçilerin yanında saf tuttu. Gdansk grevcileri, bu mücadeleyle işçi sınıfının öncülüğünü, "öncüyüz, güçlüyüz" diye bağırarak değil, bütün halkın taleplerine sahip çıkarak kabul ettirebileceğini de göstermiş oldular.

Grevci işçiler, daha ilk günden itibaren, dünya kamuoyunu yanlarına almaya büyük önem verdiler. Gierek'in sıkı sansür mekanizmasına rağmen, Batı basınına günü gününe haber ulaştırmayı, davalarının haklılığını bütün dünyaya duyurmayı başardılar. Yürüttükleri etkili propaganda çalışması sayesinde, revizyonist diktatörlüğün, grevcileri Baltık kıyısında tecrit etme ve ezme planını boşa çıkardılar.

Grevin önderliği, ülkede ve dünya çapında birleşebileceği bütün güçlerle birleşirken, karşı saftaki çelişmelerden yararlanmayı da ihmal etmedi. Evet, iktidar Rusya'ya uşaklık ediyordu. Ama bu, Gierek eşittir Rusya demek değildi. Onların da aralarında çelişmeler vardı. Yine parti Rusya'nın kontrolü altındaydı, revizyonistti, ama, parti de kendi içinde çelişmeler taşıyordu.

Mücadelenin önderliği, bütün bu çelişmeleri dikkate alan bir çizgi izledi. Grevcilerin sözcüleri, Batıya ulaştırdıkları mesajlarda, "Sorunun çözümünün Varşova yönetiminin elinde olduğunu ve yabancı güçlerin Polonya'nın içişlerine karışmasına kesinlikle karşı olduklarını" belirtmeleri, Gierek'i Sovyetler Birliği'ne daha fazla yaklaştırmamaya nasıl önem verdiklerini gösteriyordu. Yine grevciler, çeşitli açıklamalarında "Parti yöneticilerinin bir kısmının da baskı altında olduğundan" söz ederken, parti içindeki çelişmelerden yararlanmaya çalışıyor, ılımlı kanadı tarafsızlaştırmaya gayret ediyorlardı. Nitekim bu çabaların olumlu sonuçları kısa zamanda görüldü. Grevlerin başlamasından bir süre sonra, Başbakan ve 5 Siyasi Büro üyesinin görevden alınıp yerlerine ılımlı bilinen kişilerin getirilmesi, grevcilerin izledikleri doğru çizginin bir ürünü idi. Bu çizgi, ciddi, sorumlu, çetin bir sınıf mücadelesi verdiğinin bilincinde olan ve yenmek azmiyle savaşan insanların çizgisiydi. Sırtında yumurta küfesi taşımayan ve herkese birden faşist-gerici diye saldırıp kendisinden başka kimseyle birleşemeyen sorumsuz "solcu"ların hiçbir zaman anlayamayacakları, kavrayamayacakları bir çizgi...

YARIN: Eylemin Biçimi ve Sınırı

KARAMAN OVASINDAKİ PANCAR ÜRETİCİLERİ DEMİREL'E SESLENİYOR - I

● «Nasıl sökelim, daha çapadan işçilere borcumuz var. İstesek de sökemeyiz, üreticinin elinde beş para yok»

AVANS YOKSA SÖKÜM DE YOK!

"Pancarı ektik tarlaya
İşimiz kaldı Allaha
İster şere yor ister hayra
Para almadan söküm yok valla"

● «Devletin bize 20 milyar borcu var. Bu ne demektir? Ben senin sırtına biniyorum demektir»

AYDINLIK EKİBİ KARAMAN'DAN YAZIYOR

Karaman Ovasında, pancar üreticilerinin dilinde bu mani dolaşıyor şimdilerde. Karaman, Konya Ovasının bir ucunda, bir yakası Toroslarla çevrili, bir yakasında koca Karadağ kararıp durur. Konya çıkışından Torosların geçidi Sertavul'a kadar göz alabildiğine bereketli topraklar buraları. Köylünün deyişiyle kan eksen can biter. Yani akıtılan ter boşa gitmez buralarda.

Hitit krallarının atlarını yaydıkları bu ovalar şimdi geniş pancar ekim alanları. Devranbel dedikleri ayçiçeği de bolca ekilir oldu ovada.

"Pancar ekimi, arpa buğdaya hiç benzemez" diyor köylüler. Gerçekten de öyle. Ekiminden sökümüne kadar bir çocuk gibi bakım ister. Tarlayı sür, ek, sula, çapala. Sonra söküm zamanı gelir, sonra sökülen pancarlar kantara. Kantar başı dert yatağıdır, yani ürünün devlete teslim edildiği, ürünün karşılığı paranın ödenmesi için beklenen uzun sürenin başlangıcı...

Pancar yoğun emek kadar da para ister diyor köylüler Toprak-Su kuyudan çıkarttığı suyun her bir saati için üreticiden 250 lira alır. Bir dönüm pancar tarlasının çapası için de 500 lira gerekir.

BU YIL AVANS YOK

Üretici köylü şimdiye kadar para sorununu şeker şirketinden aldığı avanslarla çözmeye çalışırdı. Fakat bu yıl avanslar da verilemedi. Karaman'ın Karalgazi, Kisecik, Eminler, Ortaoba, Kaşoba, Ekinözü, Beydilli, Akçaşehir ve Sudurağı köylüleri avansı verilmezse pancarı neyle sökeriz diye kara kara düşünüyor şimdi.

AVANS YOKSA PANCAR DA YOK

Pancar üreticisi 1979 ürününü bu yılın nisan-mayıs aylarında alabilmişti. Bu yıl avans bile verilmediğine göre köylüler pancar paralarını alacaklarına da hiç inanmıyorlar. Ne 1. çapa avansı ne 2. çapa avansı ne de şimdi verilmesi gereken söküm avansından haber yok. Üreticinin üstelik gurbetçi çapa işçisine de borcu var. O işçilere para vermeden gel çalış demek kolay mı?

İlk durağımız Karadağ'ın batısına düşen Karalgazi köyü. Otobüste başlıyoruz dertleşmeye köylülerle. Bu arada Türkiye İşçi Köylü Partisi pancar konusundaki görüşlerini duyuran bir bildiri dağıtıyor. Köylüler ilgiyle okuyorlar bildiriyi.

Muammer Kaya, Karagazili bir üretici. "Devletin bize 20 milyar lira borcu var. Bu açıkça senin sırtına biniyorum demektir" diyor.(Yanda)

Pancar üreticileri günlerce ofisin önünde paralarının ödenmesini bekliyor.(Altta) (Fotoğraflar: AYDINLIK)

"Avans almadan pancar sökmek yok" diyor köylüler. Hemen hepsi hemfikir bu konuda. Şöyle anlatıyor bir üretici:

"Nasıl sökelim, daha çapadan işçilere borcum var. Ödeyemedim. Bizim hakkımız olan primi vermiyorlar ama Şekerbank'a gönderiyorlar, Şekerbank de yüzde 42-50 faizle para veriyor. Al alabilirsen."

Muammer Kaya, Karagazili bir pancar üreticisi. Şöyle diyor: "Tek taraflı bir mukavele ile bizden pancar alınır. Hiç bir tutanağımız yok ama dayatacağımız şey var: Pancar sökmemek. Devletin bize 20 milyar lira borcu var. Bu ne demektir, biliyor musunuz? Bu açıkça senin sırtına biniyorum demektir."

Eminler de Karaman'ın bir Çerkez köyü. Köyün ileri gelenlerinden Sami Çelik "Sadece sulama için 40 bin lira ödediği"nden söz ederek "Sökümde para peşin verilmezse eken yarı yarıya iner. Ben gelecek yıl ekmeyeceğim" diyor. Demirel hükümeti gelecek yıl Türkiye'yi şeker ihraç eden ülke durumuna böyle mi getirecek? Tartışıyoruz köylülerle, nasıl oyuna getirildiklerini anlatıyorlar:

"Avans almaya gittik, avans yok yardım var dediler. Nasıl yardım dedik. Şekerbank yüzde 42 faizle para veriyormuş, yani bir cebine koyuyor, öbüründen fazlasıyla geri alıyor. Böyle giderse söküm yapmayacağız. Bizim şekerimiz 60 liraya satılıyor. Peki bize bundan prim verilmesi gerekmez mi? Demirel'e soruyorum, bu ülkeyi kim savunacak? Yarın savaş olursa Vehbi Koç savaşmayacak ben savaşacağım. Bu şekilde devam ederse gelecek sene kimse pancar ekmez, ekmez değil ekemez."

Bir köylü bize yol gösteriyor birlikte Ortaoba köyüne doğru yol alıyoruz. Gecenin onbirinde varıyoruz köye. Mustafa Konuksever, bizi konuk ediyor evine. Pancar üreticisi bir köylü bu ve ikram ettiği çayın şekerini komşudan alıp geliyor. "Bir yıl boyu çilesini çekiyoruz, şimdi bulamıyoruz" diyor acı acı. Ve ekliyor "Her yıl bize iki torba şeker verilirdi. Bu yıl onu da vermediler."

Çocuk gibi bakım ister pancar. Sür, ek, sula, binbir zahmetle tarladan sök. Sıra kantara geldi mi derdin büyüğü başlıyor.. Pancarlar ofise teslim ediliyor ama, parası ne zaman ödenecek. Bunu köylü bilmiyor.(Fotoğraf:AYDINLIK

Sabahın erken saatlerinde pancar tarlalarına gidiyoruz hep birlikte. Pancar tarlaları sulanıyor şimdi. Ziraat Bölge Şefi gelmiş ekim zamanı "İstediğiniz kadar para vereceğiz, yeter ki siz ekin" demiş. Verecekleri para da başka köylerde de duyduğumuz Şekerbank'ın yüzde 50 ye varan faizle açacağı kredi.

Pancar üreticileri arasında avans almadan pancarı sökmeme kararı oldukça yaygın. En kararlı görünen köy de Kisecik. Aralarında karar almış köylüler kim sökmeye kalkarsa önce ikna etmeye çalışacaklar. Peki ya "sökerse" diyoruz, o zaman mütebessim "döveriz biz de" diyorlar. "Ya hep beraber sökeriz pancarı, ya hiç birimiz sökmeyiz. Aslında bu karar keyfi değil Pancarı sökmüyoruz değil, sökemiyoruz, çünkü üreticinin elinde beş para yok."

Kahvede köylüler haberleri izledikten sonra ülke ve dünya sorunlarını tartışıyorlar. Biz de katılıyoruz. Bir köylü bunalımdan çıkışı şöyle dile getiriyor: "Göl büyük, az bulanmış lakin bu bulanma durulacağına işarettir."

YARIN: DEVLET BİZİ TEFECİYE TERKETTİ

GÜNDEM dışı

Eren' in yanlışlığı ortalığı karıştırdı

İçişleri Bakanı Orhan Eren emirsubayını çağırmak için yanlışlıklı alarm düğmesine basınca İçişleri Bakanlığı bir anda karışmış ve polislerle dolmuş.

Bakanlığın kalabalık olduğu bir saatte meydana gelen olay, vatandaşların da heyecanlanmalarına neden olmuş. Birden bakan odasından alarmın çalındığını gören koruma polisleri büyük bir hızla bakanın odasına dört bir yandan dalmışlar, karşılarında, dosyaları göstererek, "Bunları kaldırın" diyen bakanlarını sapa sağlam görünce rahat bir nefes almışlar.

Vatandaşlar da bu olay karşısında şaşırmışlar, daha sonra yanlışlık olduğunu anlayınca rahat bir nefes alarak, "Bakan herhalde koltuğuna daha alışamadı. Düğmeleri karıştırdı herhalde" şeklinde konuşmuşlar.

Piyasa açılınca...

MKE'nin Kırıkkale yapısı tabancalarına yüzde yüze yakın zam yapılarak 18 bin lira olan 7.65 mm.'lik Kırıkkale yapısı tabanca dünden itibaren 35 bin liraya satılmaya başlanmış.

Bilindiği gibi yeni çıkartılan silah kararnamesiyle bazı meslek sahibi kişilere silah ruhsatı verilmesi karara bağlanmış bu nedenle de silah almak için müracaat edenlerin sayısında büyük artışlar meydana gelmiş ve üretim bunu karşılayamamıştı.

Daha önce satışların "üretim yetersizliği" gerekçesiyle durdurulduğunu açıklayan yetkililerin "zam yok" demelerine rağmen 18 bin lira olan tabanca fiyatlarını 35 bin liraya çıkartıvermişler... Tabii bu arada durdurulan satışlara da tekrar başlanmış.

Yetkililer ayrıca fiyat artışlarının silah almak isteyenlerin sayısında bir azalmaya neden olmayacağını da belirtmişler.

Moskova'daki Özgürlük

Moskova fikir özgürlüğüne ne kadar saygılı olduğunu bir kere daha gösterdi. Baksanıza Polonya işçilerine küfretmek ne kadar serbest

İKİ HABER

Mem-Der üyeleri yan ödemelerini Maliye Bakanına gönderdi

İstanbul'da da memurlar yan ödemelerinin yüzde 60'ını Maliye Bakanına postaladılar. Fotoğrafta memurlar Büyük Postane önünde havaleleri yatırmak için beklerken.

Fotoğraf:Metin AKTAŞ

«Sayın İsmet Sezgin bu paraları bayram harçlığı yapsın»

ANKARA(ÖZEL)

Aydınlık (5 Ağustos 1980)

Suudi Arabistan'la imzalanan 250 milyon dolar (20 milyar liralık) kredi anlaşmasının çok önemli olduğunu belirten Maliye Bakanı İsmet Sezgin "Eh... Artık biraz dinlenmek hakkım" diyerek yakın bir arkadaşının yatıyla denizde gezerken görülüyor. Sezgin verilen sözlerin birer birer yerine getirildiğini söyledi.

250 milyon doların keyfi

Maliye Bakanı Sezgin, Suudi Arabistan Maliye Bakanı ile kredi anlaşmasını imzaladıktan sonra felekten bir gün çaldı

Mehmet LUMA

Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Suudi Arabistan'la aylardır sürüncemede kalan 250 milyon dolarlık (20 milyar lira) kredi anlaşmasının imzalanmasından sonra nihayet rahat bir nefes alabildi. Türkiye'ye verilen sözlerin

Günaydın (27 Ağustos 1980)

HAYRET! BAKAN İLK DEFA MEMURLARIN SÖZÜNÜ DİNLEDİ

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

Mersin'de barsak enfeksiyonundan 3 ayda 49 yurttaş öldü

MERSİN (ÖZEL)

Mersin'de son üç ay içinde bağırsak enfeksiyonundan kurtarılamayarak ölen yurttaşların sayısı 49'a yükseldi. Büyük bir bölümü 0-3 yaş arasındaki çocukların teşkil ettiği olayla ilgili olarak yetkililer barsak enfeksiyonu yok demeye devam ediyorlar.

Barsak enfeksiyonundan ölenlerin büyük çoğunluğunu gecekondu mahallelerinden Demirtaş, Siteler, Gündoğdu ve Çay Mahallelerinde oturan yurttaşlar teşkil ediyor.

Salgının bu kadar yaygın ve etkili olmasına karşın yetkililer gerçeği bir yandan gizlerken, diğer yandan halkı uyarıcı tedbirler de almıyorlar.

Salgının etkili olduğu mahallelerde görüştüğümüz hasta sahipleri, hastanelerdeki ilgisizlikten şikayetçi olduklarını belirterek hastalarını evlerde tedavi etmeyi tercih ettiklerini açıkladılar.

Mersin'de son üç ayda hastalıktan kurtulamayarak ölen 49 kişinin isimleri şöyle:

Gülizar Gümüşten, Ayhan Boncuk, Muhammet Tamsümer, Mustafa Çoban, Müslim Yıldız, Emine Ocakçı, Hacer Aslan, Murat Yüksel, Keziban Taşdemir, Müslim Ersoy, Zehra Kalın, Hasan Avcı, Emel Bulut, Dilek Değirmenci, Musa Kör, Çiğdem Kılıç, Devrim Uzunsakal, Meliha Dönmez, Adile Orhan, Ali Kara, Eyüp Çetiner, İbrahim Ballı, Orhan Gülsaç, Hasan Taşun, Filiz Gökşan, Meryem Demirkol, Ayşe Çağlar, Özlem Bostancı, Ali Kaplan, Halil Gezer, Suna Çiçek, Rukiye Öz, Ayfer Yavuzkara, Hamza Selim, Musa Duman, Recep Talas, Salih Cezveci, Bülent Yücel, Şehmuz Velioğlu, Sibel Yıldız, Osman Erdeniz, Birsen Kılıç, Fehime Doğan, Elif Nadir, İsmiyok Sarıcak, Orhan Aldemir, İsmail Parmaksız, Ali Uymaz, Yasemin Erdeniz.

MERSİN'DE ODUNUN TONU 7 BİN LİRA OLDU

MERSİN (ÖZEL)

Mersin'de Orman İşletmesi ile Mersin Belediyesi anlaşmazlığa düşünce odunun fiyatı birden yükseldi. Odun satış mevsiminin eylül ayı olduğunu söyleyen Orman İşletmesi, odunun halka satılmadığı gerekçesiyle belediyeye tanıdığı imkanı kesince Mersin'de halk tanzim satış yerlerinden yakasını alamıyor. Mersin Belediyesi yetkilileri ise Orman İşletmesini yanlı davranmak ve odun vermemekle suçluyor.

Yaklaşık 9 aydır belediyede odun tanzim satışları yapılmaması halkı, serbest piyasadan tonu 7 bin liradan odun almak zorunda bırakıyor.

Suçları AP'ye oy vermemekmiş!

Kula'nın Narıncalı Süleyman köyünde iki mahalleye elektrik verilmiyor

SALİHLİ (ÖZEL)

Kula'nın Narıncalı Süleyman köyünde TEK tarafından elektrik verilirken, köyün bazı mahallelerine elektrik verilmesini AP İlçe Teşkilatı ile İl Encümen üyesi Bekir Keleş'in engelledikleri bildiriliyor.

Dört mahalleden oluşan köyün doğusu ve batısındaki Hocaderesi ve Cokallar Mahallelerine elektrik verilirken arada kalan Gemciler ve Kerimli Mahalleleri halkı AP'li olmadıkları için cezalandırıldı. Köylüler elektrik direklerinin kendi tarlalarından ve mahallelerinden geçmesine rağmen elektrik verilmeyişini protesto ederek AP'li Belediye Başkanının daha önce de Kula'daki CHP'li esnafın işyerlerinin elektriğini kestiğini hatırlattılar.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Karışık

Erbakan'ın erken seçim için verdiği süre dolunca Anayasa Komisyonunda Alt Komisyon raporunun okunması da bitti.

90 sayfalık rapor bir haftada okundu. AP'lilerin şikayetlerine göre Komisyon sözcüsü son gün bir sayfayı 15 dakikada okumuş. Bu kadar zor bir işi başardığı için sözcüye kızmak değil kutlamak lazım.

Düşünün bu rapor 90 sayfa değil de 900 sayfa olsaydı. Örneğin Muammer Aksoy Hocaya yazdırılmış olsaydı. O zaman ne olacaktı? Herhalde raporun okunması bittiğinde 1985 seçimlerine gelinmiş olurdu. Aslında bu Komisyon erken seçim meselesini halledinceye kadar da herhalde normal seçimlere gelinmiş olacak. Önemli değil o zaman da Komisyon "geç seçim" kararı alır.

HANGİ PARTİDEN?

MSP yetkilileri eroin kaçakçılığı meselesi ile ilgili açıklamalarında Erbakan'ı suçlayan Halit Kahraman'ın MSP'li olmadığını "Başka bir parti ile ilişkisi nedeni ile MSP'den uzaklaştırıldığını" söylüyorlar.

Ama "bu başka parti"nin hangisi olduğunu bir türlü açıklamıyorlar. "Hassas bir konu" diyerek geçiştiriyorlar. Oysa bunu bilmeyen hemen hemen yok gibi, Kudret Bayhan hangi partidendi?

Halit Kahraman öyle muhtaç kaldığı için eroin kaçakçılığı yapacak kadar yoksul biri değil, oldukça varlıklı bir kişi. 1977 seçimlerinde MSP'nin Diyarbakır listesinde üçüncü sıraya düşürüldüğü için bozulmuş. Diyarbakır da MHP'nin il örgütünü kurmaya kalkışmış fakat halk Türkeş'in bile giremediği bir ilde buna izin vermemiş.

MSP aleyhinde kullanılacak her malzemenin üstüne atlayan MHP'nin Hergün gazetesi neden bu olaya küçücük yer verdi? Halit Kahraman'ın ilişkisi olduğu partinin MHP olduğunu bu örnek bile gösteriyor.

KİMLER NASIL OKUYOR?

Hergün deyince aklıma geldi. Hergün gazetesinin bir muhabiri Ali Yurtaslan'ın memleketine gitmiş ve babasıyla görüşmüş. Kasım Yurtaslan "Konuşursam bana da bir şey yaparlar" demiş.

Biz MHP'lilerin Yurtaslan ailesine neler söylediklerini biliyoruz. "Ali iyi çocuktur, yine milliyetçidir. Onu MİT kaçırdı. Öldürmüş olabilirler, yaşadığı şüpheli" dediler. Ama Örsan Öymen ile birlikte Avrupa'da fotoğrafları çıkınca herhalde bir daha Yurtaslan ailesinin yüzüne bakacak halleri kalmamıştır.

Hergün muhabirinin yazısında söylediği en ilginç sözler şunlar: "Otobüsümüz sabahın erken saatlerinde Ankara terminalinden çıkarken o günün Aydınlık gazetesine göz gezdiriyordum."

Aydınlık okuduğu için saldırıya uğrayan okuyucularımızdan durmadan şikayet duyarken bakıyoruz bir kişi otobüste rahat rahat Aydınlık okuduğunu hem de gazete sütunlerında adını açıklayarak yazıyor.

Aydınlık'ı Türkiye'de en rahat okuyabilenlerin MHP'liler olmasından okuyucularımıza kimlerin saldırdığını anlıyor musunuz?

İLAN

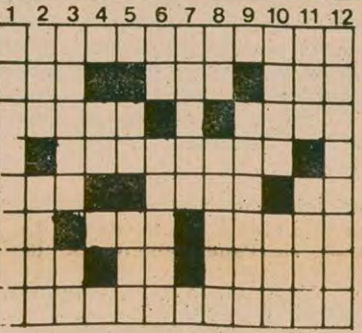
TGS'nin Banknot Matbaasındaki grevi hükümeti şaşırtmışa benziyor. Öyle ya Balkanların ve Ortadoğu'nun en büyük matbaası, Gerçi grev başlamadan önce hükümet matbaadan bir hayli para kaçırmış, ama o tükenince ne yapacaklar?

İşçi haklarına ne kadar değer verdiğini her fırsatta açıklayan Turgut Özal, duyduğumuza göre gezdiği Avrupa ülkelerinde para bastırabilecek bir matbaa da arıyormuş, yani grev kırıcılığını Avrupa'ya yaptıracaklar.

Yakında gazetelerde şöyle bir ilan çıkarsa hiç şaşırmayın:

"Banknot Matbaasındaki üzüntü verici grev karşısında parasız kalmış olduğumuzdan milliyetçi ve okur yazar kalpazanlar aranmaktadır. İsteklilerin resmi güvence altında bulunacak ve isimleri aramızda bir sır olarak kalacaktır. İlgililerin uygun bir rumuzla Merkez Bankasına başvurmaları rica olunur."

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Emniyet Müdürlüğünde bir kısım (iki kelime). 2) Fena olmayan-TERSİ sıkıntı-TERSİ ekip. 3) TERSİ yer, yöre-Bir baskı türü. 4) TERSİ bir Amerikan sakızı. 5) Bir meyve-Kıyas-TERSİ vilayet. 6) TERSİ kimyada Kalayın simgesi-Bir deniz aracı-Sıvı. 7) Karışık renkli-TERSİ bir bitki-Bir bayan ismi. 8) Muhtar olanların işleri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) TERSİ bir müzik aleti. 2) Avuç içi Yaramaz olmayan. 3) TERSİ bir erkek ismi-Acı duyma halinde söylenen söz. 4) Bir renk. 5) Eski dilde su-Ced. 6) Bir uzaklık işareti-Enerji verilince çalışan aygıt. 7) Arapça'da gizleme, saklama anlamında kullanılır. 8) TERS ilave-TERSİ kuru olmayan. 9) TERSİ evren. 10) Umut-Bir tür toprak. 11) TERSİ bir tarikat ya da sanatın ilk kurucusu-Hakka uygun, hakiki. 12) Sözünü geçiren, yetkili.

SOLDAN SAĞA: 1) Galvanakoter 2) Üre-Nane-Eğe. 3) Zargana-İt. 4) Eşle. 5) Al-Zat-İri. 6) Kas-Yağlamak. 7) Amerika-tasE. 8) nalırıdnaluS.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Güz-Akan. 2) Araklama. 3) Ler-Sel. 4) Gez-rI. 5) Ana-ayiR. 6) Nan-Takı. 7) onaK-ğaD. 8) kE-İl 9) Kerata. 10) Te-Şimal. 11) Eğil-ASU. 12) reterkeS.

sorular? cevaplar

Kadıköy'den Devrimci Yol taraftarı okuyucumuzun mektubu ve sorularına cevaplar (1)

SOSYAL-EMPERYALİZM

Aydınlık gazetesi yöneticileri,

Birkaç konuda sizleri eleştirmek istiyorum. Baş çelişki, dediğiniz gibi Sovyet sosyal emperyalizmi değildir. Sovyetler Birliği'nde revizyonist diktatörlük hüküm sürmektedir. Marksizm tahrif edilmiştir. Kaldı ki Marksist literatürde sosyal-emperyalizm diye bir kavram yoktur. Sadece Stalin'in bir yazısında sosyal-şovenizmden bahsedilmektedir. Bir ülkenin emperyalist, sizin deyiminizle sosyal-emperyalist olup olmadığını anlamak için üretim ilişkilerine bakmak gerekir. Sovyetler Birliği'nde üretim ilişkileri sosyalisttir. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi toprak elde etmek amacından da uzaktır. Yani sosyal-emperyalist bir saldırı değildir. Yönetimi elinde bulunduran revizyonizmin bir yansımasıdır. Bize göre ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına aykırıdır. Bunu kınıyoruz. Fakat halkın sosyalist ya da devrimci deyince Sovyetler Birliği'ni gösterdiği ve gerici ve faşist propagandanın alabildiğince yoğunlaştığı bu ortamda yaptıklarınız biraz anti-komünistlik olmuyor mu? Burjuvaziyle aynı borazanı öttürmek değil de nedir bu? Bilinmeyen Sol dizisinde siyasi hareketleri tanıtırken anarşist, goşist olarak tanımlamak burjuvaziyle aynı kefede olmak değil midir? Kaldı ki anarşist dediğiniz o siyasetler Çorum'da emekçi halk kitlelerine önderlik ederek insanlık suçu olan faşizme yiğit bir direniş vermişlerdir. Hayatın somut pratiği getirmektir. Ayrıca o dizide siyasi hareketleri tanıtırken çalışma yaptıkları bölgeleri kahve ve ev olarak yazmak biraz muhbirlik olmuyor mu? Bari adreslerini bildiklerinizin adreslerini de yayınlasaydınız. Faşistler kitle katliamları yaparken, yurtsever bilim adamlarına kurşun sıkarken, her gün 3-5 devrimciyi katlederken, etkiye tepki misali devrimcilerin susması beklenemez. Çünkü devrimciler peygamber değildir.

TİKP etrafında örgütleniyorsunuz. Bu bir düzen örgütlenmesidir. Marksistler parlamentodan bir devrimci kürsü olarak yararlanmak için seçime katılırlar. Seçim partisi sayesinde toplumsal devrim için değil.

Eğer bir parça cesaretiniz varsa gazetede tam metin olarak yayınlayıp cevaplandırır ve alternatiflerinizi getirirsiniz.

Bir Devrimci-Yol taraftarı— İstanbul

SORU Sovyetler Birliği'nde revizyonist diktatörlük hüküm sürmektedir. Marksizm tahrif edilmiştir. Kaldı ki, Marksist literatürde sosyal-emperyalizm diye bir kavram yoktur. Sadece Stalin'in bir yazısında sosyal-şovenizmden bahsedilmektedir

CEVAP Marksist literatürde "sosyal emperyalizm" diye bir kavram vardır. Lenin emperyalizmi bütün ayrıntıları ile tahlil ettiği "Emperyalizm" adlı kitabında şöyle demektedir: "Bugünkü, Alman sözde 'Sosyal-Demokrat' partisinin önderlerine, haklı olarak, "sosyal-emperyalistler" yani sözde sosyalist, gerçekte emperyalist denmektedir." (Lenin, Emperyalizm, Aydınlık Yayınları, sayfa: 141-142— Sol Yayınları sayfa: 130)

Görüldüğü gibi "sosyal-emperyalizm" teriminin kökü Lenin'de vardır. Kaldı ki, Lenin'de böyle bir terim olmasaydı, biz böyle bir olguyu tahlil edip sözde sosyalist, fiiliyatta emperyalist olanlara "sosyal-emperyalist" deseydik Marksizme aykırı mı hareket etmiş olurduk? Marksizm bir dogma, donmuş bir bilgi yığını değildir ki. Marksizm hayatla birlikte gelişen bir bilimsel teoridir. Eğer bu anlayışa sahip olmasaydık, Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak'ın "Hayatında bir kere bile telefonla konuşmamış bir insanın söylediklerinin peşinden gidilir mi?" türünden saçmalıkları haklılık kazanırdı.

Marks zamanında kapitalizm olgusu vardı, ama tekelci kapitalizm aşamasının sonucu olan emperyalizm olgusu henüz ortaya çıkmamıştı. Bunu tahlil etmek Lenin'e düştü. 1915 yılında birisi kalkıp da Lenin'e "Marksist literatürde emperyalizm diye bir şey yok. Onun için senin emperyalizmden bahsetmen Marksizme aykırıdır" deseydi doğru olur muydu? Marksizmi Ortaçağ skolastiği derecesine düşürmek Marksizmin düşmanlarının işine yaramıyor mu?

Not: Devrimci-Yol taraftarı okuyucumuza cevaplarımızı sürdüreceğiz.

Çin'de bölgeşel halk hükümetleri seçildi

5.Halk Kongresinde delegeler kararları onaylarken.

Bölgesel hükümetlerde yaşlı kadrolar yerlerini genç kadrolara bırakıyor

Yönetimde demokratik partilere ve yurtsever şahsiyetlere yer veriliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tayvan Eyaleti dışında, Çin'in 29 eyaleti, belediye ve özerk bölgesinde geçen yıldan bu yana ardarda halk kongreleri yapılıyor. Bu kongrelerde daimi komiteler seçiliyor. Halk hükümetleri yeniden kuruluyor. Bu, ülkede siyasi istikrarın ve birliğin sağlamlaştırılması yolunda atılmış çok önemli bir adımdır.

Devrim Komitelerinin yerini "halk hükümetleri"nin alması Çin yönetim sisteminde yapılan diğer büyük bir reformdur. Kültür Devrimi sırasında (1966-1976) kurulan Devrim Komiteleri geçici iktidar organlarıydı ve üyeleri demokratik biçimde seçilmemişti. Olaylar, iktidarın aşırı ölçüde Devrim Komitelerinin elinde toplanmasının, kitlelerin insiyatifini harekete geçirici ve demokrasiyi hızlandırıcı olmadığı kanıtlanmıştır. Dörtlü Çete ve takipçileri bundan kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için yararlandılar.

Bu sistemde ise yasama ve idari organlar (Halk Kongrelerinin daimi komiteleri ve halk hükümetleri) birbirinden ayrılmış bulunuyor. Bu, halka yönetime daha fazla katılma ve hükümeti denetleme olanağı veriyor. Çeşitli düzeylerdeki mahalli yönetim organlarına bağımsız bir şekilde görevlerini yerine getirme olanağı tanıyor. Bu reform sosyalist demokrasinin güçlenmesini sağlayacak ve Çin'in sosyalist hukuk sistemini geliştirecektir.

Toplanan halk kongrelerinde, delegeler demokrasiyi tam olarak uyguladılar, geçmiş deneyleri özetlediler ve kendi özel koşullarına göre yerel ekonominin gelişmesi için planlar yaptılar.

BÖLGESEL KURULUŞLARIN ÖZELLİKLERİ

Çeşitli eyalet, belediye ve özerk bölgelerin demokratik yolla seçilen yönetici kadroları şu özellikleri taşımaktadır:

— Lin Biao ve Dörtlü Çete tarafından bastırılmış ve ezilmiş zengin tecrübesi olan eski kadrolar devlet organlarına yeniden seçilmişlerdir.

— Kuruluşlara bugüne kadar seçilmemiş oranda, çeşitli alanda uzman ve bilim adamı seçildi. Örneğin bir matematikçi olan ve Fudan Üniversitesi Başkanlık görevini yapan Su Buqing, şu anda Şanghay Belediyesi Halk Kongresi Komitesi Başkan Yardımcılığı yapmaktadır. Yine, bir hukukçu olan Jieqiong şimdi Pekin Belediye Başkan Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

—Demokratik partilerin üyeleri ve yurtsever şahsiyetler devlet organlarında yönetim görevlerine yeniden atandılar.

— Ülkede bulunan beş özerk bölgenin başkanlıklarına azınlık milliyetlerin kadroları seçilmişlerdir. Eskiye oranla azınlık milliyetlerden seçilmiş kadroların sayısı her zamankinden çoktur.

— Parti ve hükümet şimdi birbirlerinden ayrılmış durumdadır. Eyalet, belediye ve özerk bölgelerdeki parti komitelerinin birinci sekreterleri artık eskiden olduğu gibi bölge yöneticiliği, belediye başkanlığı ve bölgesel halk kongresi daimi komitesi başkanlığı ve bölgesel halk kongresi daimi komitesi başkanlığı görevlerini üstlenmiyorlar. Ayrıca, mahalli hükümetlerdeki önderlerin sayısı bu kez azaltılarak muntazam örgütlerin önderleri haline getirilmişlerdir.

— Yüksek mevkilerdeki yaşlı kadroların sayısı oldukça yüksek olmasına rağmen, hayatlarının en verimli çağında yönetim kademelerine getirilen kadroların sayısında bir artış olmuştur. Bu konuda bir bildiri yayınlayan Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, bu durumun adım adım değişmesi yolunda gerekli önlemlerin alınması için çağrıda bulunarak yüksek mevkilere genç kadroların seçilmesi ve atanmasını istemiştir.

Tarihsel taviz ve sonrası

Polonya'da grev yapan işçilerle hükümet arasındaki görüşmeler işçi isteklerinin büyük bir kısmının yerine getirilmesiyle bir sonuca bağlanmış gözüküyor. Bazı bölgelerdeki işçi kesimleri arasında iki taraf arasında varılan anlaşma konusunda belli oranda kararsızlıklar ve hoşnutsuzluklar olmasına rağmen, denilebilir ki, işçilerin başarısı büyük bir tarihsel öneme sahiptir. Çünkü sosyal-faşist diktatörlüklerle yönetilen ülkelerden biri olan Polonya'da işçi yığınları bir halk meclisi oluşturarak hükümetten güvenoyunu çekmiştir.

Tüm bunların yanında Polonyalı işçilerin en büyük başarısı, sınırları Sovyet tankları ile çevrili bir ülkede hükümetten tarihi bir taviz koparabilmesinde yatmaktadır. Bu taviz, Polonya gibi diktatörlükle yönetilen bir ülkede işçilerin temsilciliğini yapacak, onların haklarını koruyacak ve hükümetten bağımsız işçi sendikalarının kurulmasıdır.

Gerçekten de bu konu Marksizm'le ilgisi olmayan çevrelerce yeterince kavranılmamaktadır. Bunu Avusturya Başbakanı Kreisky şöyle ifade ediyor. "Bir diktatörlük rejiminde grev yapma ve hür sendika kurma hakkının tanınması gibi bir çelişkiyi açıklamak benim için mümkün değildir."

Oysa meselenin özü gayet açıktır. Çünkü halk adına yönetimi gaspeden ve demagoji yoluyla halkı temsil ettiğini ileri süren herhangi faşist bir diktatörlük, eninde sonunda halk kitlelerini temsil edecek bir seçeneği bulur karşısında.

Tüm dünya kamuoyunun ilgi ve desteğini alan Polonya işçi hareketini şu anda bekleyen asıl sorun şudur: Gierek yönetimi gerçekten vaatlerini yerine getirecek midir? Ülkenin nesnel koşulları özellikle ekonomik koşulları buna imkan vermeyecektir. Hükümetin resmi yayın organı iki taraf arasındaki anlaşmayı "Akıllı ve ağırbaşlı bir tutum" olarak nitelemesine rağmen, anlaşmanın ayrıntılarını yayınlamadı. Bu konudaki ayrıntılar özellikle Yugoslav gazetelerinde yayınlandı. Bunun ne anlama geldiği bilinmemekle birlikte, Gierek'in anlaşma şartlarına uyup uymayacağı konusunda tereddütlere yol açtığı kolayca söylenebilir.

Buradan hareketle denilebilir ki, Gierek gerçekten de iki ateş arasında kalmıştır. Bir taraftan isteklerin gerçekleştirilmesi ve verilen sözlerin tutulması halinde Moskova'nın gazabı, diğer taraftan Moskova'nın gazabını çekmemek için verilen sözlerin tutulmaması halinde Polonyalı işçilerin haklı tepkisi.

Bu anlamda Polonya'daki anlaşmazlığın sona ermediği, varılan anlaşmanın sadece geçici bir "ateş kes" olduğu söylenebilir. İşte bu nedenle işçilerin kazandığı haklar daha ileri mücadele biçimleri açısından kazanılmış tarihi mevziler olarak değerlendirilmelidir.

Son olarak şunu da eklemek gerekir ki; ilerde başgösterecek herhangi bir işçi ya da halk hareketine karşı ne Moskova ne de Batı ülkeleri bugün takındıkları tavırları takınmayacaklardır. ABD Başkanı Carter'ın dün Alabama'da "İşçi Bayramı" dolayısıyla yaptığı, çok titizlikle hazırlandığı söylenen ve Polonya işçilerinin başarısını öven konuşmasını da bu açıdan değerlendirmek gerekir.

IRKÇI AÇIKLAMA TEPKİLERE YOL AÇTI

Danimarka Büyük İlerleme Partisi Başkanı, yabancı işçilerin geri yollanmasını savundu

Kemal Koç

Danimarka İlerleme Partisi (FRP) Genel Başkanı Mogens Glistrup, Danimarka Televizyonuna yaptığı açıklamada, yabancı işçilerin Danimarka sosyal yardım kurumlarını kötüye kullandıklarını, yabancı işçilerin Danimarka'daki ekonomik krizi daha da derinleştirdiklerini iddia ederek, yabancı işçilere sosyal yardımların ve işsizlik yardımlarının kesilmesini istedi.

Glistrup'un açıklamaları Danimarka kamuoyunda büyük tepkiye yol açtı. İlk tepki, Danimarka Göçmenler Federasyonundan (I.F.R.) geldi ve televizyonda yaptığı bir açıklamada: "Danimarkada demokrasi, özgürlük ve insan haklarını savunan tüm siyasi partileri, örgütleri ve işçi sendikalarını çağdışı, ırkçı düşünceden kaynaklanan bu açıklamayı mahkum ve protesto etmeye çağırıyoruz" dedi.

Ayrıca Göçmenler Federasyonu, ırkçılığın Danimarka kanunlarına göre yasak olduğunu ve ırkçı açıklamada bulunan Glistrup hakkında polise suç duyurusunda bulunduğunu açıkladı.

Ayrıca yabancı işçileri aşağılayan Parti Başkanına cevap olarak bir basın bildirisi yazan Kopenhag Türkiye Halk Birliği, yabancı işçilerin 15 yıldır Danimarka'da en ağır işlerde çalışarak Danimarka ekonomisine büyük katkıları olduğunu belirtti. Bildiride "Şimdi de bazı ırkçı ve anti-demokrasi çevreler yabancılarla Danimarka halkını karşı karşıya getiriyorlar. Biz Danimarka gibi demokratik ülkelerde bu gibi çağdışı açıklamalar yapılmasını esefle karşılıyoruz" denildi.

Ayrıca Danimarka Türkiyeli İşçiler Birliği, Türk İşçileri Cemiyeti basına yaptıkları açıklamalarda, ırkçılığı mahkum ederek yabancı işçilere düşmanlık siyasetine son verilmesini istediler. Ayrıca Danimarka'nın büyük siyasi partileri olan Sosyal Demokrat Parti, Hıristiyan Halk Partisi, Radikal Sol, Danimarka Sol Sosyalistler Partisi, Sosyalist Halk Partisi, Liberal Parti, Danimarka Komünist İşçi Partisi ve birçok ilerici ve demokratik kuruluş, Glistrup'un bu ırkçı açıklamasını mahkum ve protesto ederek, yabancı işçilerin her zaman Danimarkalılarla eşit haklara sahip olduğunu açıkladılar.

Glistrup'un yabancı işçileri aşağılayıcı konuşmasına kendi partisinin içinden de tepki geldi. Birçok milletvekili basına yaptıkları açıklamalarda, Glistrup'un televizyonda çıkan açıklamasının kendi şahsi görüşü olduğunu belirttiler.

Öte yandan, Danimarka kamuoyunda ırkçı olarak ün salan Glistrup, Danimarka'da çıkan Ekstra Bladet gazetesine verdiği demeçte "Hitler'in fikirlerini savunmanın yanlış olmadığını" söyledi.

Glistrup Ekstra Bladet gazetesindeki açıklamasında, Türkiyeli işçilerin her yıl milyonlarca kron tutarındaki parayı Türkiye'ye götürüp orada dolar patronları gibi harcadıklarını iddia etti. Fakat Glistrup, elbette Danimarka'da en zor ve en düşük ücreti yabancı işçilerin aldıklarına hiç değinmedi. Öte yandan Danimarka hükümet yetkilileri, yabancı işçilerin sosyal yardım kurumlarından çok az faydalandıklarını televizyonda belgelerle açıkladılar.

Milli Düzeyde Politika

(Baştarafı 1. sayfada)

deni, bu "solcuların" da, aslında burjuva ve toprakağası ideolojisinin cenderesinden kurtulamamış olmalarıdır. İzledikleri ideoloji ve siyaset, işçi sınıfının değildir.

Bunlardan bir kısmı tekke ve çete siyaseti izliyorlar. Anadolu'daki eski tarikatları, Çakırcalı Mehmet Efeleri ve Çerkez Ethemleri andırıyorlar. Yani eskiden kalmışlardır, derebeylik döneminin izlerini ağırlıklı olarak taşıyorlar, çağdaş değildirler. Ulusal planda iktidarı ele geçirmek diye bir hedefleri yoktur. Bütün sorunları, yerel ve sınırlı beylikler, egemenlikler kurmaktır.

Diğer bir kesim, Alevi ve Kürt siyaseti izliyor. Emekçi halkı ve sınıfı bölüyor. Sınıfın tümüne hitap etmek ve sınıfı kucaklamak yolunda yürümüyor. Özetle mezhepçi ve milliyetçidirler.

Son kesim ise, doğrudan doğruya Moskova'nın siyasetini izliyor. Bunlar, yalnız işçi sınıfına değil, bütün millete cephe almışlardır. Günümüzün en saldırgan emperyalistinin dümen suyundadırlar.

Aslında her uç kesim her bakımdan birbiriyle içiçedir ve ortak özellikleri küçük bir azınlığa hitap etmeleri, sınıfı tümüyle kucaklamaya yönelmemeleri, yani milli düzeyde siyaset yapmamalarıdır.

Bunların en kabadayısının sorunu solu kazanmaktır. Bu nedenle en geniş ufku olanı en çok sola hitap etmektedir. Emekçi halkın yüzde 95'i bunların görüş alanı dışındadır. Bütün siyasetler, en çok yüzde 5 için ayarlanmıştır. Bu tutumları nedeniyle, onlar yüzde 5'i kazanmak, solu birleştirmek şansına da sahip değildirler. Çünkü sınıftan kopuk bir sol olamaz ve sınıfı kucaklamaya yönelmeyen siyasetlerle solu birleştirmek de imkansızdır.

Bazıları, "Hele bir kere solu birleştirelim, sınıfı ve halkı ondan sonra" diyorlar. Bu görüş başka zaman yabana atılamaz. Ancak bugünkü Türkiye gerçeğinden, Türkiye'deki "solun" gerçeğinden kopuktur. Bazı dönemlerde, garip gelecektir belki, fakat sınıfı kazanmak ve solu kazanmak arasında bir çelişme büyüyebilir. Solu kazanmak, bir süre solun hatalarına meydan okumaktan ve kararlı olarak sınıfa yönelen siyasetlerden geçebilir. Bugün Türkiye'de durum böyledir.

Nedeni, sol denen kesimde bir süreden beri görülen sınıfa ve emekçi halka yabancılaşmadır. Ülkenin geleceğinden kopma, içine kapanma, bir nevi kabuk bağlama ve hatta çürümedir bu! Solun da, her varlık gibi çürüyen yönlerinden kurtulmak, kendini yenilemek ve kendini aşmak gibi bir sorunu vardır. Sol kendini nasıl yenileyecektir? Kabuklarını kırarak, kendine hayat veren sınıfla bağlarını tazeleyerek, yeni kan alarak.

Sovyetler Birliği'ndeki çürüme ve kokuşma bütün dünya soluna sıçramış, bulaşmıştır. Her ülkenin bünyesinde bunun zemini zaten her zaman vardır. Türkiye'de bu çürümenin üstüne bir de maceracılık, hatta eşkiyalık belası gelmiştir. Bütün bunlar sol ile emekçi halk arasına kalın bir duvar örmüştür. Ama solun büyük bir kesimi şöyle başını kaldırıp bu duvarı görecek halde değildir. Kendi kendini hapsettiği, içine sıkışıp kaldığı küçük bir azınlık içinde solculuk oynamaktadır. Milli düzeyde politika yapmak, aslında bu duvarı hiçe saymanın, bu duvarı yıkmanın başka bir biçimde dile getirilmesidir.

Evet, solda bir yabancılaşma, kaynağından kopma, bir kabuk bağlama ve çürüme vardır. Ama bunların tersi de vardır. Sol, doğası gereği kendi içinde yeniden hayat bulma yeteneğini de taşıyor. Türkiye İşçi Köylü Partisi, sınıfın ve halkın yüzde beşine değil, tümüne yönelen milli düzeyde siyasetiyle işte bu dinamizmin bayraktarıdır.

Bunun kanıtı ise, olgulardır. TİKP sınıfın solcu olan dar bir kesiminden değil, tümünden beslenir. Türkiye İşçi Köylü Partisine İGD'li,, TİP'li, Halkın Kurtuluşçusu, Dev-Yolcu ve CHP'lisinden, AP'li ve MHP'lisine kadar sınıfın her kesiminden katılma sürekli vardır. Doğubeyazıt'ta katılan MHP'liler bunun son örneğidir.

Solun içinde bir trafik görülür.Çeşitli parti ve örgütler arasında birbirinden insan kazanma ve saf değiştirmeye sık sık tanık olunur. Ama bu, sınıfın yüzde 95'ini dışarda bırakan bir kapalı devredir. Yalnız Türkiye İşçi Köylü Partisi farklıdır. TİKP'ye yöneliş, hem solun içinde sürekli olarak vardır (çeşitli grup ve örgütler kendilerini dağıtarak TİKP'ye katılmışlardır), hem de solun dışından vardır.

TİKP, halkın yüzde beşlik bir kesiminden değil, tümünden kan almaktadır. Bu olgu, Partinin sınıfı ve halkı birleştirmek yeteneğine sahip olduğunu gösteriyor. Bu yeteneğin biricik kaynağı, tekke, çete, mezhep, milliyet ya da Moskova siyaseti değil, sınıf (proleter) siyaseti izlemek, milli düzeyde politika yapmaktır.

NOT: Aydınlı okuyucumuza! Sizi arayacağız. İlginize teşekkür ederiz.

İstanbul'da

(Baştarafı 1. sayfada)

seyyar satıcıya ait olduğunun saptandığını bildiren yetkililer, tabanca kurşunu ile öldürülen iki gencin de sol görüşlü olduklarını açıkladılar.

Okmeydanında bir kahvehaneyi bakan teröristler bir kişiyi öldürüp bir kişiyi de yaraladılar. Kendilerine engel olmak isteyen trafik polisi Refik Sarıdağ'ı da katlettiler

Küçükyalı'da üslenen komandolar, "Sinema 63'ün önünden geçmekte olan iki genci kaçırmak istediler. Kaçırılmak istenen gençler iki kişinin yollarını çevirdiğini , daha sonra "Sinema 63"ün karşısında bulunan kahveden 4 silahlı komandonun daha gelerek kendilerini sorguya çekerek bir yere götürmek istediklerini, daha sonra kaçtıklarını anlattılar.

Gençlerin kaçırılmak istendiği yerde bir senede 9 kişi öldürülmüş. 3 kişiye de işkence yapılmıştı.

Çevrede bulunan Küçükyalı karakolunun, komandoları koruduğu bildirildi.

Gültepe Işçi Sokak no:21' deki bir bakkal dükkanı önceki gün silahlı kişiler tarafından tarandı. Dükkanda bulunan Ali Altındağ adlı yurttaş olay yerinde öldü. Eyüp Topçular Belediye Evleri Şeriatçı Sokaktaki televizyoncu mağazası da saat 20.30'da tarandı. Mağazada bulunan Ümit Karadağlı ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı. Daha sonra gazetelere telefon eden bazı şahıslar Türk İntikam Tugayı olarak cinayetini üstlendiler. Kasımpaşa'da da İbrahim Renkliay adlı bir terzi kafasına kurşun sıkılarak öldürüldü.

İstanbul'da sabaha karşı da üç yere patlayıcı madde atıldı.

ANKARA'DA

Faşistler Seyranbağları Başçavuş Sokakta yürümekte olan iki genci silah tehdidi ile kaçırdılar.

ADANA'DA

Adana'da da dün bir camcı öldürüldü. Yaşar Akgül adındaki camcı vurulduğu sırada Yavuzlar Mahallesindeki bir evin penceresine cam takıyordu.

Öğleden sonra da Depboy Caddesinde Abdullah Öztoprak adındaki kulak burun boğaz doktoru muayenehanesine gelen ve kimliği belirlenemeyen iki kişi tarafından öldürüldü

Adana Denizli Mahallesi Muhtarlığı CHP'li 1.Azası Duran Yavuz dün sabah saat 06.00 sıralarında evinden çıktıktan sonra 3 kişinin tabancalarla çapraz ateş etmeleri sonucu hayatını kaybetti.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'de Behiçbey mezarlığında tabancayla öldürülmüş İktisadi Ticari İlimler Akademisi öğrencisi Mehmet Özdal'ın cesedi bulundu.

ERGANİ'DE

Ergani otobüs garajında bir grubun bıçaklı silahlı saldırısına uğrayan Kesentaş Köyü Ortaokulu öğretmeni Kadir Kayhan öldü. Babası AP Beyşehir İlçe Başkanı İsmail Kayhan yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

NAZİLLİ'DE

Nazilli Ticaret Lisesi Müdür Yardımcısı Kenan Tavukçuoğlu önceki gece evinin balkonunda otururken teröristlerin açtığı ateş sonucu öldü.

TARSUS'TA

Halil Kuşkonmaz adlı bir motosiklet tamircisi sabah saat 11 sıralarında İstasyon Caddesindeki dükkanında henüz kimlikleri belirlenemeyen 2 kişi tarafından tabancalarla ateş edilerek öldürüldü.

Öte yandan geçtiğimiz pazar günü Kadıncık-2 Baraj gölünde balık avlayan 9 kişiyi kaçıran komandolardan 8'i tutuklandı. Tutuklanan komandolar şunlar: M. Şükrü Karakaya, Tuncer Karakaya, Bayram Karakaya, Hamza Karakaya, Bekir Gün, Adnan Kutlu, Hayri Çiftçi ve Mustafa Balıkçı

BALIKESİR'DE

Balıkesir'de Ege Mahallesinde kahvehanede oturmakta olan Yıldırım Reyhan isimli bir işçi uğradığı silahlı saldırı sonucu öldü.

TRABZON'DA

Tonya'da evinin önünde oturmakta olan Hüseyin Lermi adındaki bir kişiye 500 metre uzaktan piyade tüfeği ile ateş edildi Açılan ateş sırasında yoldan geçmekte olan Tosun Birinci adlı 26 yaşındaki genç kurşunların kendisine isabet etmesi sonucu öldü.

Erkmen...

AP Genel İdare Kurulunda ise, "Ölen ölür kalan sağlar bizimdir" şeklinde bir anlayışın hakim olduğu, yani bu bakanların sorumluluklarına hükümetin ortak olmayacağı ve bu bakanların gerekirse düşmelerine göz yumulması kararlaştırıldığı öğrenildiğinden, Demirel hükümetinde önümüzdeki günlerde büyük çapta değişiklikler olabileceği ifade ediliyor.

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensorudan sonra verilen güvensizlik önergesi cuma günü oylanacak. Bu oylama sonucunda Erkmen'in düşürülmesi bekleniyor.

Sezgin hakkındaki görüşmeler de bugün yapılıp gelecek hafta içinde gündeme alınabilirse, Sezgin için oylamanın da gelecek hafta sonundan önce yapılması bekleniyor.

MSP adına konuşan Recai Kutan, AP'nin hep Amerika ve Yahudi taraftarı" bir politika izlediğini, AET ile yapılan anlaşmanın ise Babrak Karmal'ın Rusya ile imzaladığı anlaşmadan kötü olduğunu iddia etti.

CHP Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Hikmet Çetin hükümetin komşularla ilişkileri bozduğunu, ülkeyi dışa bağımlı hale getirdiğini savundu.

MHP Grup sözcüsü Mehmet Doğan ise, MSP sözcüsü Recai Kutan'ın MHP için "AP'nin gönüllü avukatı" lafına karşılık olarak Erbakan'ın Saddam Hüseyin'in sözcülüğünü yaptığını iddia etti.

Adalet Partisi Grubu adına konuşan Erdem, konuşmasında MSP'yi hedef alarak, 'Bu gensoru hükümet olmayı karasevda haline getirmiş birtakım insanların demagoji ve safsatalarından başka bir şey değildir, savıklama mahsulüdür' dedi.

Son olarak söz alan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen konuşmasında gensoruya konu olan dokuz maddeden altısının bütçe görüşmeleri sırasında MSP'nin oyuyla kabul edildiğini ikisinin maddi hata taşıdığını, birinin ise henüz oluşmakta olan Kudüs olayıyla ilgili olduğunu söyledi.

MSP CEPHESİNDE YENİ BİR ŞEY YOK

Öte yandan MSP Genel İdare Kurulunun iki gündür sürdürdüğü çalışmalar sonunda alınan karar bir bildiriyle açıklandı. Açıklama MSP'nin tutumunda herhangi bir açıklık veya değişiklik olmadığını gösterdi. Bildiride erken seçimin kış aylarına kalmadan gerçekleştirilmesi için çalışmaların hızlandırılması kararı alındı.

«Beş milyonuncu...

(Baştarafı 3. sayfada)

konu komşuları ile birlikte grev yapıyorlar 35 gündür...

Petkim-İş Sendikasına bağlı işyerinin Baştemsilcisi Osman Biricik anlatıyor: "Türkiye'de 5 milyon işsiz var deniyor. 5 milyon birincisi de biz olmak istemiyoruz. Grev bittikten sonra da iş güvencemizin sağlanmasını istiyoruz. Bu en önemli taleplerimizden birisi. Ancak işverenler bu yıl iyice garip bir tutum içindeler. Karşımıza Turgut Özal'ın taleplerini getirip dayıyorlar. Ücretler sınırlandırılacak, kıdem tazminatları katiyyen artmayacak, işyerinde işveren istediğini yapacak vs.

"İşyerinde Disiplin Kurulu kurulması isteğimize bile işverenler 'siyasi' diyor. Bunun neresi siyasi? Siyasi talep yapacak olsak sözleşmeye oturup 141-142 kalksın derdik. Bakalım o zaman ne yaparlardı?

İş güvencesi olmazsa, ücret zammı almamız da büyük yarar getirmiyor. Patron usta bir işçiye 30 bin TL vermek yerine asgari ücretten iki kişi alıyor. Bunu önlemek istiyoruz.

"Ücretlerin yetersizliği açıktır. 22 yıllık işçi olup 5.200 TL alan arkadaşlarımız var. Bu dönemde bununla geçinilebilir mi? Sözleşmede saat ücretlerine ilk yıl için 60 TL civarında ikinci yıl için 70 TL'nın üzerinde zam talep ediyoruz. 6 maaş ikramiye ve diğer sosyal hakların da yükseltilmesini istiyoruz. Kıdem tazminatı önerimizi de taslağımızda 60 gün üzerinden belirttik."

İşçiler işyerindeki sağlık şartlarının düzeltilmesini ve bir Sağlık Kurulunun oluşturulmasını da istiyorlar. İşyerinde özellikle Steril ve Hormon bölümlerindeki havalandırma ve koruyucu tedbirlerin yetersizliğine rağmen işveren Sağlık Kuruluna da karşı çıkıyor.

Santa Farma'nın 112 işçisi haklarını alana kadar diretmeye kararlı. Çevre halkı da işçilerle gerçek bir dayanışma içinde. Komşulardan Fatma Abla her gün grevcilere yemek getiriyormuş. Civarda terzilik yapan ve elbise malzemesi satan başka bir Fatma Abla da grevcilerin söküğünü yırtığını dikiyor, bir esnaf zahire veriyor, bir diğeri yoğurt, süt ihtiyaçlarını karşılıyor.

Terzi Fatma Abla şöyle diyor: "Grevciler maaşları az insanlar. İşçinin hakkı verilmeli . Bugün bir evin kirası 6 bin TL. Onlar çalışırken bizden öteberi alıyorlardı. Şimdi bizim dükkan da tamtakır. Ben elimden geldiğince destekliyorum. İnşallah hayırlı bir şekilde bitsin diyoruz.

Yoğurtçu Bülent Üzüm de "Biz de yanımızda işçi çalıştırıyoruz. Bugün benim yanımda 10 yaşındaki çocuk 5 bin TL alıyor. İşçinin istekleri haklı. Yazık, kış geliyor. İşveren işçinin hakkını versin de bu grev bitsin" diye konuşuyor.

Evet bir semt halkı konu komşu Santa Farma işçisiyle el ele, yürek yüreğe. Ya işverenler; sadece Santa Farma'nın değil aynı kafadaki birçok işveren ne yapıyor? Onlar da gittikçe halkın nefretini kazanıyorlar.

Yurtaslan'ın...

(Baştarafı 1. sayfada)

çıklamaları desteklediğini, Aydınlık gazetesini sürekli takip ettiğini belirtti. Konuşma sırasında İtiraf yayınının ilk günlerinde bazı MHP'lilerin babasına geldiklerini,"Ali iyi çocuktu, kendisi yine milliyetçidir. Onu MİT kaçırdı. Zorla açıklama yaptırdılar, sonra da mutlaka öldüreceklerdir" diyerek baskı yaptıklarını anlattı. MHP'lilerin bu konuşmaları üzerine babası Kasım Yurtaslan'ın Ankara'ya giderek Sadi Somuncuoğlu ile görüştüğü öğrenildi. Daha sonra baba Yurtaslan, Cumhuriyet Savcılığına bir dilekçe ile başvurarak oğlunun devlete teslim edilmesini istedi.

Bilindiği gibi Yurtaslan, açıklamalarında "Devlet can güvenliğimi sağladığı takdirde Türkiye'ye gelerek tanıkhk yapabilirim. Bu cinayet örgütünün üzerine yürünerek cezalandırılması şartlarında kendi cezamı çekmeye hazırım" demişti.

Yurtaslan'ın babasıyla görüşen MHP'lilerin,Yurtaslan'ın zorla kaçırılarak İtiraf yaptırıldığı ve mutlaka öldürüleceği şeklinde sözler söyledikleri de belirlendi. MHP'liler Yurtaslan'ın ailesini bu şekilde telaş ve üzüntüye sevkederek istedikleri şekilde açıklamalar yapmalarını isterken Yurtaslan'ın Avrupa'nın çeşitli yayın organlarıyla ve televizyonlarıyla yaptığı konuşmalar canlı olarak yayınlanıyordu. Yurtaslan can güvenliğinin sağlandığını kendi ağzından açıklıyordu.

Bütün bu gerçeklere rağmen Hergün gazetesi 2 Eylül günlü sayısında başladığı N. İslamoğlu imzalı "Baba Yurtaslan Konuşuyor" başlıklı iki günlük yazısında gerçekleri saptırmaya girişti. Ancak yine kaldırdığı taşı ayağına düşürdü. "Gazetelerde çıkan Ali Yurtaslan'ın resimlerinin sahte olduğunu" babasına söylettirerek ne kadar şaşırdıklarını ortaya koydular.

ÜYD hakkında...

(Baştarafı 1. sayfada)

ve İsa Armağan'ın kaçırılmasını sağlayanlardan, ÜGD İllegal Hukuk Masası eski Başkanı Erdem Şenocak, suç örgütü kurmak ve hükümlüleri kaçırmak suçlarından önceki gece yapılan sorgulamalarından sonra Askeri Mahkemece tutuklandı.

Kütahya ÜYD Başkanı Kamil Konya, Eskişehir ÜYD Başkanı Sami Arpacıoğlu ile Kütahya ÜYD üyelerinden Tamer Cirit ve Timur Küdür'de cezaevi firarisi Mustafa Pehlivanoğlunu saklamak, maddi ve manevi yardımda bulunmak suçlarından tutuklandılar.

İdam mahkumu kaçırmaktan daha önce Yüzbaşı Hasan Mesçi, Fatih Kirişçioğlu ve iki er tutuklanmıştı.

«Seninle...

(Baştarafı 1. sayfada)

yöntemlere başvurmak zorunda kalmıştık.

Faşizme karşı mücadele eden biz köylüler ve emekçiler Bor içindeki demokrat, yurtsever, aydın, esnaf ve Bor sakinleri hep birlikte Bor'un eski günlerine dönmesi için birlik olup faşist Hitler artıklarına karşı Alilerle, Tanlaklarla, Adnanlarla zafer ipini göğüsleyeceğiz.

MHP Kapatılsın, Hesap Sorulsun!

Kahrolsun Faşist Halk Düşmanları!

Ne Amerika Ne Rusya, Bağımsız Demokratik Türkiye!

Yaşasın Aydınlık ve TİKP!

Akçaören köylüleri ve diğer işçi arkadaşların isim ve imzaları:

İbrahim Ündemir, Meryem Ündemir, Mehmet Koçyiğit, Zeynep İncegül, Mehmet İncegül, Mustafa Baştürk, İsmet Koçyiğit, İshak Baştürk, Mehmet Altıntaş Abdullah Altıntaş, Mustafa Demircan, Mehmet Altıntaş, İbrahim Demircan, Bilal Ündemir, Murat Demircan, Halil Güneş, Rasim Gündemir, Döne Güneş, Mustafa Akaslan, Sadiye Ündemir, Ramazan Akaslan, Hasan Sağlam (Yozgatlı), Ali Sağlam (Yozgatlı), Sultan Sağlam (Yozgatlı).

Polonyalı...

(Baştarafı 3. sayfada)

da tehditkar yorumlar yayınlamaya devam ediyor. "Pravda" gazetesinin dünkü başyazısında "Polonya'daki olayların sadece ekonomik sonuçları yoktur. Ekonomik olmayan bu sonuçlar Polonya'ya ve bütün sosyalist sisteme büyük zararlar verebilir" dendi. İşçi önderlerini, muhalifleri "sosyalizm aleyhtarı" olmakla suçlayan Rus gazeteleri, eylemin dışarıdan kışkırtıldığı iddiasını yineledi. İktidar partisinin denetiminde olmayan kuruluşların iktidar partisi ile siyasal alanda rekabet edemeyeceğini yazan "Pravda" şu iddiayı öne sürdü: "Koşullar Polonya'da sözümona liberalleşmeyi sağlayacak duruma gelmemiştir."

Türkiye...

(Baştarafı 3. sayfada)

Ege hava sahası denetimi konusunun iki ülke arasında yaratılan anlaşmazlığın, Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönmesini engellediğini belirten gözlemciler, Türkiye'nin, sorunun Yunanistan'ın askeri kanada dönmeden önce ve görüşmeler yoluyla çözümlenmesini istediğini söylediler.

NATO Başkomutanı Bernard Rogers'in Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönmesi için yeni planlar hazırladığı gelen haberler arasında.

İTİRAF'A..

BÜLENT ORAN

(Senaryo Yazarı

"Gazetecilik bu demektir"

ALMANYA'DAN YANKILAR

Frankfurt'ta açılan "İtiraf" sergisi ilgiyle izleniyor. "İtiraf" dizisinin yer aldığı sergiyi gezen ve yayınımıza büyük ilgi gösteren yurttaşlardan şu izlenimleri edindik:

ALMAN PEDAGOG DAYAN

"Çalıştığım işyeri, Türklerin yoğun bulunduğu Bornaym mahallesindedir. Bizim gençlik evine çok sayıda Türk genci gelir. Ben Aşağı Saksonya'da bir yetkilinin, "Bozkurtlar zararsızdır, esas anarşi kaynağı solculardır" demesine katılmıyorum. Ali Yurtaslan'ın televizyondan ve radyolardan izlediğim itirafları sanırım bu yetkiyi çözmeye yeter."

DUİSBURG'LU İŞÇİLER

"Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ını Alman basınında (Televizyon, gazete ve radyoda) izledik. Bu yayın (MHP'yi tecrit etti. Biz bunu sevinçle karşıladık. Çünkü İtiraf, yer zaman ve belge göstererek açıklıyor. Devrimci geçinen bazı solcular buna hiç önemli değil" diyorlar. Biz bunu doğru bulmuyoruz."

Adana'daki...

(Baştarafı 3. sayfada)

timi artırarak halkın ekmek ihtiyacını karşılayacak.

Belediye Başkanı Selahattin Çolak dün düzenlediği basın toplantısında Bakanlar Kurulunun belediyelere tanınan un tahsisatını kaldırdığını, Adana Fırıncılar Derneğinin de valiye başvurarak 10 liraya satılan ekmeğe 15 lira fiyat konmasını istediklerini duyurdu.

Akademi-üniversite...

(Baştarafı 3. sayfada)

nuyu tartışıyorlar.

Bu arada Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, önceki gün Ankara Üniversitesi Rektörü Profesör Türkan Akyol'u ziyaret ederek bir süre görüşmüştü.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un Ankara Üniversitesi Rektörü Türkan Akyol'la görüşmesinde akademilerle, üniversiteler arasındaki uyuşmazlık konularının da ele alındığı bildirildi.

Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi Başkanı Profesör Onur Kumbaracıbaşı da yaptığı açıklamada:

"Akademilerin ve üniversitelerin özerk kurumlar olarak tüm yüksek öğrenimi ilgilendiren sorunlarda işbirliği yapacaklarına ve son kararlara götüren durumu da birlikte görüşerek olumlu çözümler bulacaklarına inanıyoruz" demiştir.

Profesör Kumbaracıbaşı, ortaya çıkan sorunlar nedeniyle akademiler ve üniversitelerin birbirlerine olan saygısının azalmadığını ve bu kurumların topluma,işbirliğinin güzel bir örneğini kısa sürede vereceğine inandığını da belirtmişti .

FERSOY AKADEMİ BAŞKANLARI İLE TOPLANTI YAPTI

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy Akademi Başkanları ile dün Bakanlıkta toplantı yaptı. Toplantıya AİTİA Başkanı Onur Kumbaracıbaşı, İstanbul Akademi Başkanı Orhan Oğuz, Eskişehir Akademi Başkanı Yılmaz Büyükyalçın, Trabzon Akademi Başkanı Mehmet Yazıcı, Bursa Akademi Başkanı Erhan Kotar, Adana Akademi Başkanı Mükrimin Altıntaş katıldılar.

Bakan Fersoy, toplantıda bir konuşma yaparak anlayışlı ve şuurlu bir tartışma zemini olduğunu söyledi. Görüşmelerin devam edeceğini kaydeden Fersoy, normal ve düzenli eğitim düzeninin kurulması yolunda eğilimlerin bulunduğunu söyledi.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın · Son Havadis · Hergün · Cumhuriyet

Suç duyurusu ve bir açıklama

(Baştarafı 3. sayfada)

karşı çıktığım için ülkücü oldum diyebilirim. Ülkücü olduktan sonra... MHP üst yönetimine yükseldim. MHP'nin sevgi, birlik, kardeşlik lafları beni büyülemişti... Bunun gerçek olmadığını gördüm, bu bende nefret uyandırdı. Ayrılmaya karar verdim... Şimdi Türkiye'de anarşinin bir kaynağı olan MHP, emperyalist Rusya'nın emellerine çok büyük bir şekilde hizmet etmektedir. Emperyalist Rusya'nın Türkiye'ye müdahale edebilmesi için, çok büyük bir kargaşalık veya iç savaş çıkması lazımdır. MHP'de, Türkiye'de iç savaşın, kargaşalığın bir kolunu oluşturuyor. Rusya'nın Türkiye'ye müdahale ,etme imkanlarını fazlalaştırıyor. Bunları gördüğüm zaman, MHP'nin yaptıklarını Türkiye halkına anlatmayı görev bildim. Bunları anlatabilmek için devletin resmi mercilerine gittim. MİT ve Siyasi Şube'den bazı yöneticilerle görüştüm. Bunlar beni ciddiye almadılar veya MHP'den korktukları için bu meselelerin üzerine gitmediler. Ben de bunun üzerine, Türkiye'de anarşiye karşı kararlılıkla mücadele eden, anarşinin iki kaynaklı olduğunu kararlılıkla tespit eden, bu kaynaklardan birisinin MHP, diğerinin sol adı altında faaliyet gösteren maceracılar olduğunu, bu iç karışıklık dolayısıyla sömürünün daha fazlalaştığına, emperyalistlerin yurdumuza daha çabuk gireceklerine inanan ve anarşiye karşı mücadele eden TİKP'ye gittim. Beni çok iyi karşıladılar. Güvenliğimi en iyi şekilde sağlamaya çalıştılar. Bu açıklamalardan sonra, yurt dışına çıkmama yardımcı oldular. Avrupa Halk Birlikleri Federasyonu (HBF) benim şu anda tüm ihtiyaçlarım ile ilgilenmekte olup, can güvenliğimi sağlamış durumdadır. Burada kendilerine teşekkürü bir borç bilirim."

Benim cevabım budur.

Uzun yıllar anarşinin bir kaynağını oluşturan MHP'nin içinde bulundum. Kendimi kurtardığım zaman anarşinin diğer kaynağını oluşturan Rusya'ya bilerek veya bilmeyerek yardımcı olan kişi ve kurumlara gidemezdim. Doğu Almanya'da yayın yapan ve Rusya'nın güdümünde olan (TKP)Türkiye Komünist Partisinin Sesi Radyosu, bu açıklamalarım üzerine, benim hâlâ halk düşmanı olduğumu söylemekte, Aydınlık gazetesinin 'itirafları nasıl buluyorsunuz?' sorusunu yönelttiği bazı kişiler ise, "Bize gelse öldürürdük' demektedir. Böyle düşüncelerle anarşi önlenebilir mi? Faşizme karşı mücadele edilebilir mi? Bunların birçok yöntemleriyle MHP'nin yöntemleri arasında hiç fark görülüyor mu? Bunları kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

Bugün Rusya'yı komünist olarak görenler, son dünya olayları ile bunun yanlışlığını anlamışlardır sanıyorum. Bugün Rusya'nın uluslararası politikası, onun hegemonyacı ve en tehlikeli emperyalist olduğunu göstermektedir. Eğer komünist ise, niçin Amerikan emperyalizmine karşı savaşarak, bağımsızlığını kazanan sosyalist Kamboçya'yı kuklası Vietnam'a işgal ettirdi. Hangi ülkeye yüzbinlerce asker, uçak ve tankla sosyalizm götürülür? Afganistan niçin işgal edilmiştir? Polonya işçi sınıfı özgürlük diye bağırmaktadır. Sovyet aydınları işgallere karşı çıktığı için akıl hastanelerine atılmaktadır. Bu mudur Sovyet sosyalizmi? Emperyalist Rusya, Türkiye'ye girdiği zaman, aklımız başımıza gelecek, Rusya'ya ve onun güdümündeki TKP'ye övgüler düzen bazı aydınlarımızın uyanması için ne yapmak lazım?

MHP'ye nasıl karşı çıkıyorsak, en büyük emperyalist olan Rusya'ya da aynı biçimde karşı çıkmalıyız. Teslimiyet politikası, bilerek veya bilmeyerek Rusya'ya yardımcı olmaktır, Türkiye'yi bir Afganistan, bir Kamboçya durumuna getirebilir. Bu noktaya gelmeden, tüm halkımız bu en büyük emperyaliste ve MHP'ye karşı kararlılıkla mücadele etmelidir.

Saygılarımla. 25.8.1980

ALİ YURTASLAN

Denizciler...

(Baştarafı 1. sayfada)

TİKP: KOMİSYON DERHAL TOPLANMALI VE ASGARİ ÜCRET NET 15 BİN LİRA OLMALIDIR

Öte yandan TİKP Merkez İşçi Bürosu asgari ücret konusunda bir açıklama yaptı. Açıklamada şöyle deniyor:

"1980 yılı içinde geçim koşulları korkunç boyutlara ulaştığı halde asgari ücret yükseltilmemiştir, milyonlarca işçi asgari ücret üzerinden aldığı parayla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Bu akılalmaz bir haksızlıktır ve hiç bir mazeretle açıklanamaz, Asgari Ücret Komisyonu en kısa zamanda toplanmalı, asgari ücreti, net 15 bin liranın altında olmamak üzere belirlemelidir. Asgari geçim indirimi yasası bir an önce çıkarılmalıdır.

"Aslında 24 Ocak kararlarının hemen ertesinde asgari ücretin de artırılması gerekirdi. Ne var ki hükümetin ve işverenlerin ekonomik buhranın yükünü emekçilere yıkma politikası yüzünden bu iş sürüncemede bırakılmıştır. Bu emekçi düşmanı tutuma derhal son verilmelidir.

"Memur maaşları da aynı şekilde yükseltilmelidir. Durumlarını düzeltebilmek amacıyla toplusözleşme ve grev olanaklarından da yoksun olan memurlar için acil çareler bulmak daha büyük bir zorunluluktur."

BAKANLAR KURULU DENİZYOLLARINDAKİ GREV KARARINI DA ERTELEDİ

Son aylarda peşpeşe aldığı kararlarla grev uygulamalarını erteleme yoluna giden Bakanlar Kurulu son olarak Denizcilik Bankası, Deniz Nakliyeti TAŞ Genel Müdürlüğünde alınan grev kararını da 30 gün süreyle erteledi. Türk Taşıt Kamu İşverenleri Sendikası TÜTİS'in lokavt kararı da aynı şekilde ertelendi. Erteleme kararları her zamanki gibi "memleket sağlığı ve milli güvenlik" gerekçesi ile alındı.

Öte yandan Bakanlar Kurulu Topkapı'da kurulu Birleşik Alman İlaç Fabrikasında 29 Ağustos gününden itibaren uygulanmaya başlanan grevi de sağlık gerekçesi ile durdurdu.

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim geçersizdir.
İrfan KARABACAK

Telefon İntifa Hakkı Satış İlanı
Kadıköy 3. İcra Memurluğundan
1980/4877

Bir borçtan dolayı hacizli olup açık artırma suretiyle satılmasına karar verilen 80.000. lira kıymetindeki 38 74 82 numaralı telefonun intifa hakkı Kadıköy 3. İcra Dairesinde satılacaktır. Birinci satışın 22.9. 1980 günü saat 13.00 ila 13.15 arasında yapılacağı bu günde talip çıkmaz veya teklif edilen bedel muhammen kıymetinin %75'şini bulmazsa 23.9.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ikinci artırma ile ençok fiat verene satılacaktır. Dellaliyenin ve ihale pulunun alıcıya ait olacağı ilan olunur. 2.9.1980
(Basın: 6143-1162)

CHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

nildi. CHP'nin önde gelen yöneticilerinden biri bu konuda şunları söyledi:

"İtiraf yayını bir parti hakkında soruşturmaya başlanması için başlı başına yeterli bir belgedir. Cumhuriyet Başsavcısının bunu ihbar kabul ederek soruşturma yapması gerekir, Ancak biz parti olarak merkez organlarımızda yaptığımız uzun tartışmalar sonucunda bu konuda siyasi partiler kanununda bize verilen yetkiye dayanarak MHP'nin kapatılması için başvurmayı doğru bulmadık. Böyle bir çığır açılmasının olumsuz sonuçlar yaratacağına inanıyoruz. Parti kapattıran parti görünümüne bürünmek bizim için iyi olmayacak."

Artık bir cinayet şebekesi olduğunu Türkiye'de birçok insanın gördüğü MHP'yi nasıl "parti" olarak değerlendirdikleri yolundaki bir soruyu ise isminin açıklanmasını istemeyen CHP yöneticisi cevapsız bıraktı.

Hatırlanacağı gibi itiraf yayınımız sürerken Ecevit "yayından sonra gerekli kanuni girişimlerde bulunacaklarını" söylemişti.

CHP'nin şimdi bu konuda başvuruda bulunmaktan kaçınmasının esas nedeninin MHP'nin oylarının AP'ye gideceği endişesi olduğu bildiriliyor.

Daha önce görüştüğümüz bir başka CHP yöneticisi ise hükümette oldukları dönemde neden bu konuda bir girişimde bulunmadıkları şeklindeki bir soru üzerine MHP'nin kapatılması halinde oylarının AP'ye gideceği endişesiyle,'Siz bunu istiyorsunuz, ama bu bir milyon oyun nereye gideceğini de hesaba katıyor musunuz" şeklinde konuşmuştur.

Siyasi partiler kanununun 110. maddesi bir partinin kapatılması için başvurunun 1. Adalet Bakanlığının talimatı, 2. Mecliste grubu olan bir partinin merkez organlarında alacağı bir karar üzerine yapacağı başvuru, 3. Cumhuriyet Başsavcısının resmen yapacağı soruşturma sonucunda yapabileceği belirtiliyor.

KAYIP— Nüfus cüzdanı, Mavi Kart ve İ.E.T.T kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Emre ŞENOĞLU

Mersin...

(Baştarafı 3. sayfada)

yan memurlar da dahil edildi. Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan'ın özel raporu ile başka illere atanan bayan memurlardan Şerife Helvacı ile Işıl Olatcan'ın istifa edecekleri öğrenildi. Tayini çıkan memurların özellikle faşist terörün yoğun olduğu Yozgat gibi şehirlere sürgün edilmeleri dikkat çekti.

Daha önce Burdur'a tayini Danıştayca durdurulan Komiser Dilek Dinçerden, Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan tarafından tekrar geçici görevle Yozgat'a tayin edildi. Dilek Dinçerden'in 14 yıllık mesleğinden istifa edeceği ve silahını Valiye teslim edeceği öğrenildi.

TARSUS'TAKİ İSTİFALAR

Yaklaşık 15 gün önce takviye edilen Tarsus Emniyet Amirliği kadrosuna atanan polis memurlarının istifaları devam ediyor. İlk hafta istifa eden 5 polisten sonra değişik günlerde 5 polis memuru daha istifa etti. Tarsus Emniyet Amirliğinde görevli polislerin istifalarının devam edeceği öne sürüldü.

14 YILLIK BEKÇİYİ SÜRDÜLER

Öte yandan Emniyet Amirliği kadrosunda 14 yıldır bekçi olarak görev yapan Şükrü Gönen 15 Ağustos günü Tarsus'a bağlı Yenice kasabasına gece bekçisi olarak sürüldü. 29 Ağustos Cuma günü, akşam saat 21.30 sıralarında Tarsus'tan gelen araştırma otosu ile önce Merkez Karakoluna ve daha sonra Mersin Emniyet Müdürlüğü 1. Şubesine götürülen bekçinin daha sonra silahı alındı. Silahı alınarak açığa alınan bekçi Şükrü Gönen, Yenice deki görevinden de alınarak, durum ailesinden gizlendi. Kaymakam Nizamettin Güven bekçinin eşine, "Benim hiç bir şeyden haberim yok, konuyu Emniyet Amirine sorun. Bu Emniyet Müdürlüğünün bileceği bir iştir" dedi. Daha sonra yetkililere giden bekçinin eşi durum hakkında kesin bir bilgi edinemedi.

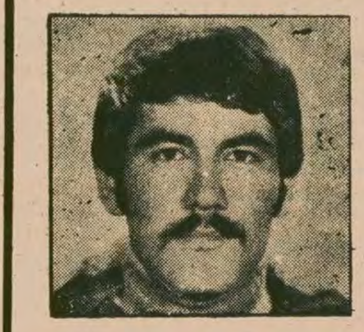
DİE yönetimi...

(Baştarafı 3. sayfada)

"AP hükümeti işbaşına geldiğinden bu yana 24 arkadaşımız faşistlerin yönetiminde bulunan Konya, Kayseri ve Erzurum Bölge Müdürlüklerine sürdürülmüştür

"Bu sürgünlerin amacı, İstatistik Enstitüsünün 1976-1977 yıllarında olduğu gibi, MHP'nin silah ve komando yuvası haline getirilmesidir."

DİE çalışanlarının basın açıklamasında, Enstitüden daha önce burada çalışan Balgat katliamı sanığı Ethem Kıskıs ve İsa Armağan gibi katiller yetiştirilmek istendiği belirtildi.

HASAN KIZILKAYA
(1954-1977)

DEVRİMCİLERİN BİRLİĞİ İÇİN MÜCADELE ETTİ.

Türkiye İşçi Köylü Partisi
İstanbul İl Örgütü

Yaşam susuzluğu

ERHAN TANERİ

Yaşama başlamak. Kimi kez bir tohumdan dal budak salmak, yumurtadan tık diyerek kabuğa yaşama başlamak. Dokuz ay sonunda anadan ayrık nefes almak. Merhaba demek dünyaya, insanlara, çiçeklere...

Her canlının temel ereği olan yaşamak böyle başlar. Hep umutlu, muştulu. İnsanın yaşamının ayrı bir yeri vardır evrende. Niye böyledir bilemem. Ama satırları yazan, okuyan, okumayan bizlerin insan olma egoizminden kaynaklanır belki de. Küfür anlamında kullandığımız bencilliğin bir açık örneğidir belki de. İnsan olarak tüm evreni yaşamı sürdürebilmek için kullanmayı seçmiştir insanoğlu. Bilim dalları, zenaatlar geliştirmiştir. Doğayı sömürme pahasına uygarlık gelişmiştir. Sanatçılar doğmuştur; yaşamı daha anlamlı kılabilmek, insana kendini anlatabilmek için.

Konuşmayı bilmeyen insanın mimik ve jest kullanımı, dostu düşmanı tanımak için mağarasına çizdiği çizgileri, ateşe duyduğu hayranlığın şimdiye göre kaba duyguları ile başladı sanat. Belli ölçülerde uygarlığa ters ama onun nimetlerini kullanarak gelişti. İşlevi kesin değişmezi idi. Yaşamı anlamlı kılmak, insana kendini öğretmek...

1980 yılının Türkiyesi. Acımasız dökülen kanlar. Düşman insanlar. Yıkılan evler, sönen ocaklar. Kahramanmaraş, Çorum. Her ikisinde de diz dize, omuz omuza dostça yaşayan insanları birbirine kırdıran lanet eylem. Kana bulanan iki canım kentim. Faşist olmayanın söyleyemediği 'Nanelim! Faşist olmayanın göremeyeceği 'Çamlık! İşgal altındaki Yozgat'dan sesleniş bunlar. Nerede Erzurum'un yiğit işi barı, nerede Bingöl türküsü, nerede benim Elazığ'ımın folkloru. Faşist elini sürmüş buralara. Yasaklamış halka güzellikleri. Tüm bunların yerine kurşun kusmuş kırılası elleri Ahmedime, Mehmedime. Yaşam kuraklığına tutsak etmiş benim öpülesi elli halkımı.

1980 Türkiyesi. Türkiyenin hükümeti. Hükümetin fevkalade başbakanı. İki katilin bayram ziyaretine gider gibi cezaevinden kaçışı ve 1980 Türkiyesinin başbakanı 'fevkalade ayıp etmişler'..

Faşizm evlerimize kapadı bizleri. TV izler olduk. Başbakanın fevkalade camlı kutusu. Her yıl cebimden aldığın verginin (ki az bulursun) yüzüsuyu hürmetine halka dön biraz. Militanlığını yaptığın bu hükümet gidince elbet bunların hesabını vereceksin. Ama açtığın kötü yolu nasıl kapayacaksın? Ya gelen yeni yönetim bu kez faşizmin evlerine hapsettiği bizlere senin zıt fikrinde yayın yaptırırsa?

İyinin güzelin aşığı olduk. Biraz mutluluk aramakla geçiyor ömrümüz. Canımızı kurtarıp da evimize varmak yiğitlik sayılıyor. Yaşam susuzluğu çekiyoruz.

İnsan kadar eski, onun kadar yüce olan sanat ve erdemli eylemcileri. Günümüz sizin gününüzdür. Kararınız dünyamızı aydınlatacak, yaşama susuz bizleri sevindirecek sizlersiniz. Yazın, oynayın, çizin, karın, çalın ama ne olur bir şeyler yapın.

Sanatçı toplumun ilerisinde olan insandır. Ama başarılı olması toplum ilerisi düşüncelerini sanatsal eylemlerle halka sunması, onu kendi yanına getirmesi ile olanaklıdır. Özetlersek sanat ve sanatçı, doğası gereği devrimcidir. Yaşadığımız günler ise düşünen her kişiye yaşamını sürdürebilmek için görev yüklemektedir. Bana kalırsa en büyük yük de sanatçılara düşmektedir. Onurlu eylemleri faşizme, onun koruyucusuna bir tokat gibi çarpacaktır. Elbette bu yüce görevin bir takım sorumlulukları vardır. En azından sanatı hiçe saymadan, onun devrimci niteliğini unutup da devrimci sanat safsatasına kapılmadan üretmek, yaratmak, sunmak gerekmektedir.

1980 Türkiyesinde yaşam susuzluğu çeken bizler, eğer sanatçımıza inanırsak, onunla bütünleşirsek umutlu, muştulu günlere ulaşabiliriz. İnsanlık dolu, yaşam dolu bir dünya yaratabiliriz kendimize.

Benim, senin, onun çocuğunun barut kokan bir dünyaya merhaba dememesinin yaşam susuzluğu çekmemesinin kavgasını verenlere sevgi, saygı duygularımla...

Alevi Aydınlığı

Anadolu şiirinde ayrı bir yeri, bambaşka bir özelliği vardır Sivas, Tokat, Çorum illerinin. Genellikle Konar-Göçer Türk topluluklarının yerleştikleri yörelerdir bu iller. Onlardan sonra Adana, Maraş gibi güney illeri gelir. Yaşamını, genellikle yaylalarda sürdüren, koyun, sığır besleyen, ancak soğuklar hızlanınca dağ eteklerine, illere inen bu Türk topluluklarının başlıca özelliği şiire duydukları aşırı sevgidir. Anadolu'nun öteki bölgelerine oranla bu iller Türkçe şiir söyleyişin ocağıdır diyebiliriz. Halk şiirinin en ilginç, en soylu ürünlerini verenler buralarda yetişmiştir. Şiirle yaşamı öylesine birleştiren, kaynaştıran ozan az bulunur. Genellikle "Alevi" olan bu halk ozanları gerçekçidir, yaşadığını, düşündüğünü, özlediğini, yeyip içtiğini geçirir şiire. Şiir yazmak yaşamak, yaşamak şiir yazmaktır onlar için. Yunus Emre'de günümüze değin öz şiirimizin yaratıcısı, yaşatıcısı bu illerde yetişen ozanlardır. Yazın tarihiyle biraz ilgilenen kolayca kavrar bu gerçeği. Erzurum'dan başlıyıp Orta Anadolu bölgesinin kuzey çizgisi üzerinden Bolu-Kayseri yönüne dönerseniz halk şiirinin en büyük ozanlarıyla karşılaşırsınız. Pir Sultan, Dertli, Gevheri, Seyrani, Emrah, Ruhsati, Mesleki, Köroğlu, en sonra Veysel gibi kişiler birer dağ doruğu gibi karşılar sizi. Güney illerine inince Karacaoğlan, Dadaloğlu ile buluşursunuz. Daha nicelerini katabiliriz bu halk ozanlarına.

Şiirimizin kaynağı, dilimizin ocağı sayılan bu illerimizde yetişen ozanlarımızın çoğu Alevidir. hepsi de "aşık' tır, gönül insanıdır, yiğittir. Bunların çoğu saz çalar, şiirlerini çalgı eşliğinde söyler, düzenler. Gene bunların çoğu eğitim, öğretim görmemiştir. Ozanlıklarını yaşadıkları yörenin geleneğine, göreneğine borçludur. Bu ozanlar ilden ile göçen, dilden dile düşen, içinden geldiği gibi söyleyen kimselerdir. Açın halk yazınını ilk karşılaşacağınız bu ozanlardır. Türk dilinin tadını onlarda bulursunuz. İnsan sevgisi, güzel sevgisi, can sıcaklığı, saygı özlem onlarda vardır. Bütün bu güzelliklere, değerlere karşılık çoğunlukla sevilmez bu ozanlar kimi çevrelerde. Adları geçer geçmez suçlamalar, sövgüler, yergiler başlar. Neden başlar diye sormayın, karşılığı açıktır, inançları yüzündendir besbelli. Onlara "kızılbaş", "dinsiz", "kafir", "allahsız" gibi nice yakışıksız nitelikler içeren sözler söylenir. Oysa övülen, sevilen Divan ozanları arasında saygılı, dinin gereğini yerine getiren, "allahlı" bir tek bile bulamazsınız. Bulacağınız bellidir: Dalkavukluk, dilenme, içki, oğlan, yergi, sövgü türünden uygarlıkla bağdaşmayan ne varsa.

Peki neden yerilir bu ozanlar demenin de gereği yok sanat bakımından. Ortada tek neden bu ozanların inançlarıdır, ayrı bir İslam anlayışını benimsemeleridir. Bu yüzden tarih boyunca yerilmiş, vurulmuş, kötülenmişlerdir. Oysa sevilen, göklere çıkarılan Fuzuli de şiidir, Alevidir. Ancak onun şiirleri dilinden dolayı konan anlaşılmaz, açıklamayı, yorumu gerektirir. Halk ozanlarının durumu başkadır. Anadolu sanatına değer kazandıran, ayrı bir tat, bambaşka bir oya getiren bu halk ozanlarıdır. Onların dışında kilim, çorap, heybe, cecim, yaşmak, eldiven, yağlık (mendil), giysi türleri gibi halk yaratmalarının en güzelleri de bu adı geçen illerde yaşayan yurttaşların elinden çıkmaktadır. Elsanatlarının en özlü yaratıcıları da, genellikle, "Alevi" diye nitelenen konar-göçer yurttaşlarımızdır.

Şiir bir yaşama öğesidir Anadolu insanı için, onun ardından öteki elsanatları gelir. Çorabından yaşmağına değin bütün giyim-kuşam gereçlerine sanat tadı katan, sanatı yaşama sokan bu yerdiğimiz, yıllardır kanlarını döktüğümüz insanlardır. Sanatla yaşayış elele verince yaratıcılık başlar, türlülük yeni yeni olanaklar bulur. Oysa öteki ozanlarımızda, yurttaşlarımızda sanatla yaşam içiçe değil yanyanadır, sanat yaşamın bir öğesi olmaktan çok süstakısı niteliğindedir.

İnanman erenler dünya âhıdır
Gelip geçen güzellerin çağıdır
Bazı değirmenler gevher öğüdür
Muhabbet arkından gelir suyumuz

X

Kıyman hey erenler bana yazıktır
Çok tekke bekledim bağrım eziktir
El vurulmuş bağlarımız bozuktur
Şimdi yaprağını döktü gülümüz

diyen Pir Sultan Abdal ölümünden dört yüzyıl sonra Sivas'ta inanç ayrılığı yüzünden kardeş kanı döküleceğini, Hızır Paşa'nın izinden yürüyenlerin bundan çıkar sağlayıp koltuklarını pekiştirmeye çalışacaklarını dile getirir gibidir. Bir sanat ocağı olan Anadolu'nun adı geçen illeri, tarih boyunca yaratıcılığının ödülünü, kanını dökmekle, canından olmakla görmüştür. Demek toplumu yücelten, ulusa uygarlık alanında değer kazandıran, kişilik sağlayan sanat yaratıcısını kurtarmaya yetmiyor, inanç katılığı, çıkarcılık ağır basıyor. Topluma canlılık veren sanatçı, yöneticilerinin bencilliği, boşluğu yüzünden can verdiği toprağı kanıyla da sulama gereğinde kalıyor. Peki bugün Türk uygarlığı bakımından Pir Sultan Abdal mı daha önemlidir, onu astıran Hızır Paşa mı?

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN
Stockolm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Yunus' un "Yıldızlar Bağı"

Bizi ayaklarımızdan dünyaya, gezegenleri Güneş yörüngesine, yıldızları samanyoluna, samanyollarını birbirine bağlayan; evrende bütün devimleri yöneten işte bu evrensel çekimdir! Böylece, Yunus'un "yıldızlar bağı" diye nitelendirmiş olduğu gizem, kendisinden ancak 700 yıl sonra, Newton'dan 280 yıl sonra, 20. yüzyılda (1969) çözümlenebilmiştir!

Yunus Emre'nin üzerinde kurup düşündüğü bu gizem, daha sonra büyük fizikçi Albert Einstein'ca (1879-1955) şöyle dile getirilir: ".... Gizem duygusu, bize en güzel ve en derin coşkularımızdan kimilerini veriyor. Kimi bu coşkuları duymuyor. Kimi geleceği sezinlemede hayran olmak ve sarsılmak yeteneklerini yitirmiştir. Ölü gibidir".

18. yüzyılda, Anadolu'da, kargaşık bir dönemde büyük bir yüreklilikle Yunus Emre:

Odur bana Yunus diyen
Odur benim bağrım delen
Odur beni bensiz koyan
Hem ben oyum, bu ben neyim?

derken bir yandan tanrının varlığı kavramını işliyor, öte yandan "Ben O'ysam, bu ben neyim?" sorusunu sormaktan çekinmiyordu. Tanrı-insan kavramının bu biçimde ele alınması 13. yüzyıl Anadolusunda oldukça sakıncalıydı. Bugün bile böylesi çıkışlar binbir çorap örer insanın başına!

Yunus Emre, "Ben O'ysam, neyim ben?" düşünüsüyle insanın yeryüzündeki durumunu ele almakla kalmıyor yalnız, Tanrı kavramına da açıklık getirecek bir soruna eğilmiş oluyordu Friedrich Engels'in (1820-1895) deyimiyle "Dünyayı dünyayla açıklamak onurunu taşıyan" Spinoza'dan üç yüz seksen yıl önce. Yunus bir şiirinde yüzünü düşlediği tanrıyı su özdeğinde bulmaya çalışır. Tinsel Tanrı tasarımı böylece birden özdeşleşir Yunus Emre'de. Bununla birlikte ozan, özdeksel olarak tanrıyı bulamadığı gerçeğini belirler:

Cemalini gördüm düşte
Çok aradım yazda kışla
Bulamadım dağda taşta
Denizleri süzer oldum

Tanrıyla insanı özdeşleyen Yunus:

Ezelden benim fikrim
Enel-Hak idi zikrim

doğaya açılmış; doğanın verimliliğini, insanın bekleyeceği her şeyi doğadan sağlayabileceğini söyler:

Benim yüzüm yerde gerek
Bana rahmet yerden yağar

Spinoza'ya göre doğa, belli bir amaca göre değil; yapısından gelen bir zorunluluktan ötürü davranır. Tanrı doğa demektir: Deus sive natura. Doğa, varolmak için kendinden başka bir şeyi gereksemez. Bir tek varlıktan oluşur her şey zorunlu olarak. Doğanın yapısında bu zorunluk.

Gerçekte, İslam gizemciliği düşünüsünden yola çıkan Yunus Emre, Tanrıyı doğada ya da başka bir yerde -nerede arayacağını sorar:

Benden bana yakınsın
Canımdan sevgilisin
Ya ben seni isteyü
Kande arayım Mevla?

Bu arayışta özdeşsel bir gerçeği de ortaya koymak ister. Var olanın bir yerde bulunması gerek. Bulunamıyorsa, Yunus'un dediği gibi:

Bulamadım dağda taşta

geriye bu durumda bir tek seçenek kalıyor: Doğayla tanrıyı özdeşlemek! Her yeri dolduran ama görülemeyen, "benden içeri" yerleştirilemeyen bir Tanrı:

Nereye bakar isem dopdolusun
Seni nerde koyam benden içeri

Varlıkta varlık, Tanrıda Tanrı olmak gibi bir şey:

Nereye bakar isem
Onsuz bir yer göremem

Her şey rastgele mi, oluruna mı yoksa belirlediği gibi Yunus'un:

Hallaç pamuğu gibi
Bunda atılıp geldim

Ya da:

.....

Ben mi düzdüm beni sen düzdün beni

.....

Terazi ana gerek bakkal ola

Yalnız buraya, bu dünyaya gelmek değil; bu dünyayı içeren Güneş dizgesi, yıldız kümeleri, samanyolları (galakslar), toz bulutsular vb...tümüyle Evren "Hallaç pamuğu gibi atılarak" varolmadı mı? Bir tek dev-atomun (superatom) patlayıp dağılmasıyla (hallaç pamuğu) varoldu. Evren (Lemaitre, 1894-1966). Büyük bir patlamayla. Big bang (Ylem)le varoldu evren. İşte o andan beri özdek (hallaç pamuğu) her yana dağılmaktadır (George Gamow, 1904-1968). Evrensel ölçüde, özdeğin kendiliğinden oluşunu düzenleyen yaratış alanı (hallaç pamuğu) vardır (Prof. Fred Hoyle, 1915-).

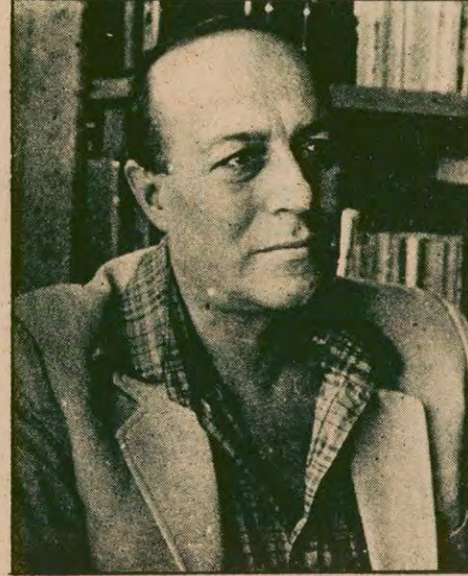
Çağımızın çoğu sanatçıları, özellikle geri bırakılmış ülkelerde Tanrı korkusu içinde yaşarlar. Bilinçaltı bir korku belki de! Bu çeşit korkunun kökeninde yıllardan beri süregelen inanç, gelenek ve göreneklerin etkisi var. Böylesi korkularla dolu çoğu insanlar. Tanrıya sığınma vardır çoğunlukla ölüm korkusunda! Öte dünya öyküleriyle yenmeye çalışır dinler bu korkuyu. Lenin'e göre "Tanrıları korku yaratmıştır. Dinin kökeni temelde toplumsaldır". Alman düşünürü L. Feurbach, "Korkuyu, Tanrıya inanışı doğuran temel neden de ölümdür" diyor.

Tanrı karşısında korkusuzluğu, yürekliliği, düşündüklerini özgürce söyleme gözüpekliliğiyle kendinden sonra gelen kuşaklara örnek olur Yunus. İnsanlara, insan kardeşlerine duyduğu sonsuz sevgi var bu korkusuzluğun, yürekliliğin ardında. İşte bu sevgi ve sevecenlikle Tanrıyı sorguya çekmez yalnız, O'nu yargılar da!...

"Yunus kimdir?" diye sorsalar bana: insan kardeşleri uğruna, Tanrıyı yargılayan ozandır, yanıtımı veririm:

Levh üzere kimdir yazan
Azdıran ki, kimdir azan
Bu işleri kimdir düzen
Bu suale cevap nedir?

Bu işleri sen bilirsin
Sen erirsin sen alırsın
Ne kim kıldım çün bilirsin
Ya bu sual hesap nedir?

"Papirüs"ün yöneticisi Cemal Süreya

«Papirüs»ün ikinci sayısı önümüzdeki günlerde çıkıyor

Cemal Süreya'nın üç ayda bir çıkmak üzere yayımına yeniden başladığı Papirüs dergisinin ikinci sayısı içinde bulunduğumuz ay, yaz sayısı olarak çıkıyor.

İlki Nisan ayında yayımlanan Papirüs'ün ikinci sayısındaki özel kesitte İlhan Berk yer alıyor. İlhan Berk'le yapılan söyleşi, 45 sayfa sürüyor. Soruların Ece Ayhan, Doğan Yel, Tuncer Uçarol, Güner Somtürk ve Cemal Süreya tarafından sorulduğu söyleşi, İlhan Berk'in "Dedikleri, Demedikleri" başlığını taşıyor.

"Aydınlar" adlı başyazının da yeraldığı dergide ayrıca Mehmet Doğan'ın "Behçet Necatigil'in İnsanları" başlıklı bir incelemesi bulunuyor.

Dergide yeralan bir diğer yazıda ise Burhan Günel, Adalet Ağaoğlu'nun romanı "Bir Düğün Gecesi", Aldous Huxley'in "Ses Sese Karşı" romanını karşılaştırıyor.

Ragıp Gelencik'in "Dil Günlüğü" ve Behzat Ay'ın "Alkol ve Ben" adlı yazılarının da bulunduğu dergide şair Yılmaz Gruda için fotoğraflı bir ek bölüm bulunuyor.

Papirüs'e şiirleriyle katılan şairler ise şunlar: Ece Ayhan, Hilmi Yavuz, Günel Altıntaş, Said Maden, Cemal Süreya, Muzaffer Erdost, Tuncer Gönenç.

İsli Küp

Yannis RİTSOS

Bu kızıl lekeler duvardaki
belki kan
-kızıl olan her şey yaşadığımız günlerde kan-
yolun karşısında batan güneş de belki.
Nesneler kızıldır
kor olmadan önce her akşam
ve ölüme biraz daha yakın.
Duyuluyor parmaklıkların önünden trenin çığlıkları
ve çocuk sesleri.

Mahpushane hücreleri, daralıverir
uzatmak istediğimizde ayağımızı
bir avuç yer bulmak istediğimizde kendimize
ekin tarlalarının üzerindeki ışığı düşünmeliyiz
yoksulun masasındaki ekmeği
pencerelerde gülen anaları.
Sıkıldığında böylesi anlarda bir yoldaşın eli
derin bir sessizlik olur ağaçlarla dolu,
bir sigara ortasından bölünmüş
dolaşır ağızdan ağıza ve benzer bir fenere
bir şeyleri arayan ormanda.
Buluruz, ulaştıracak olan damarları bizi
kalbine baharın. Güleriz.
Güleriz içimizden,
gizleriz gülüşümüzü.
Yasaklanmış bir gülüş bu
yasaklanışı sanki gerçeğin ve güneşin.
Gizleriz bu gülüşü
gizler gibi sevgilimizin fotoğrafını
cebimizde,
gömer gibi özgürlüğü
iki yaprağın arasına kalbimizdeki.
İşte hepimizin tek bir gökyüzü var
tek bir gülüşü.
Öldürürler belki bizi yarın.
Fakat güneşi ve sevincimizi
alamazlar bizden.

Biliyoruz, her yerde gölgemiz yaşayacak
alanlarda
yoksul evlerinin taş duvarlarında
büyük yapıların duvarlarında
yarın kuracağımız
mutfak önlüğüyle soyarken anamız
serin kapı önlerinde taze fasulyeleri.
Biliyoruz bunu.
Varoluşumuz acımız.
Varoluşumuz dostluğumuz.
Varoluşumuz doğacak dünyamız yarın.

Bak bana yoldaşım
öğrendik sakin ve yalın konuşmasını.
Anlıyoruz şimdi birbirimizi. İstemiyoruz fazla bir şey.
Biliyoruz yarın her şey daha da yalın olabilir.
Bulacağız bunun kelimelerini
tüm yüreklerde aynı ağırlıkta hissedilen
ve tüm dudaklarda
inciri incir, oluğu oluk diye konuşacağız.

Gülecekler o zaman ve diyecekler ki:
"Yüz tane şiir yazarız böylesine saatte."
Bizim de istediğimiz işte bu
ayırmak için söylemiyoruz Doğuya dünyadan.
Birleştirmek için söylüyoruz.

YANNİS RİTSOŞ

Haykırmamın gereği yok
bana inanmanız ve söylemeniz için:
"O haykırıyor çünkü haklı".
Hakkın bizden yana olduğunu biliyoruz.
Ne kadar sessiz konuşursam konuşayım seninle
biliyorum ki, inanıyorsun bana.
Öğrendik hapishanelerde, toplantılarda
işgal altında yeraltı çalışmalarımızda
sessiz konuşmasını.
Öğrendik kısa, açık kelimeleri
aldırmadan korkuya, aldırmadan üzüntüye,
günlerce, saatlerce, kelimeler, gecenin korkulu
sessizliğinde
ve zamanın kesiştiği bir saniye içinde
ansızın parlayan geleceğin ışığı.
Hızla söylenen birkaç kelime, yaşamın kısa bir özeti,
sigara paketine yazılı önemli birkaç şey ya da
ayakkabımızda gizlediğimiz küçük bir kağıt parçası
veya astarının arasında ceketimizin,
küçük bir kağıt parçası
bir köprü ölüme uzanan.

Karar verdik biz tüm insanlar
iki ayağımız olacak bir gün,
ve sevinçli bir köprü
ulaştıracak bizi gözden göze
yürekten yüreğe.
Bunun içindir ki diyorsun "yarın"
oturduğun yerde sakin ve emin.
Nerede oturmakta olursan ol şimdi
çuvalları arasında
seni sürgüne götüren bir geminin,
demir parmaklıkları arasında zindanların,
çok yakında olsan ölüme
söyleyemeyecek kadar "yarın",

İsveççeden çeviren: Özkan MERT

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Hazırlayan: Öktem Kalaycıoğlu

ADIM ADIM 2. DÜNYA SAVAŞINA NASIL GELİNDİ 3

Hitler Avusturya'yı ilhak etmiş, gözünü Çekoslovakya'ya dikmişti. Münih'te yapılan konferansta Hitler'i "yatıştırmaya" çalışan İngiltere ve Fransa, dünya savaşı tehditleri karşısında telaşa kapıldılar

Hitler, Polonya'ya yöneldikten sonra "yatıştırmacı" İngiliz Başbakanı Chamberlain şöyle yakınıyordu: "Bugün hepimiz için acı bir gün, benim için de bundan daha acı bir şey olamaz. Uğrunda çalışmış olduğum her şey, bütün kamu hayatım boyunca inandığım her şey yıkılmış bulunuyor"

Münih Konferansı, dünya savaşını yaklaştıran en önemli gelişme oldu

Münih Konferansında İngiliz Başbakanı Chamberlain, Mussolini ile... Chamberlain uzun süre Hitler'in yumuşayacağını ummuştu. Hitler, Polonya'ya saldırınca "İnandığım herşey yıkıldı". diyordu, ancak artık çok geç kalmıştı, savaş başlamıştı.

Hitler, Münih Konferansında Fransız Başbakanı Daladier le... İngiltere ve Fransa Münih'te Hitler'i yumuşatacaklarını umuyorlardı. Ama Hitler'in pervasız ve dünya savaşı çıkarma tehditleri "yumuşama"cıları telaşa boğuyordu.

«Yatıştırmacılık», Hitler'in ipleri eline geçirmesine yol açtı

İNGİLİZ Başbakanı Chamberlain'de en açık ifadesini bulan yatıştırmacı politika, saldırganla mücadelenin onu azdıracağını düşünerek ödün üstüne ödün veriyorlardı. Japonya Çin'e İtalya Etyopya'ya saldırdığında, İtalya ve Almanya İspanya iç savaşına müdahale ettiklerinde, Almanya Avusturya'yı ilhak ettiğinde hep karşı çıkacaklarına uzlaşma yollarını aradılar. Bir kere bu çizgiye girince de insiyatifi ellerinden kaçırdılar. Nazi diplomasisi ne yaptığını bilerek adım adım ilerlerken, İngiltere ve Fransa'nın yöneticileri saldırganın her yeni adımında bir kere daha şaşkınlık ve paniğe yuvarlanarak ne yapacaklarını bilemez hale geliyor, çareyi uzlaşmakta buluyorlardı.

En kötüsünü Münih Konferansında yaptılar. Avusturya'yı ilhak ettikten sonra Hitler gözünü Çekoslovakya'ya dikmişti. Daha Avusturya'nın ilhakı sırasında Almanya Çekoslovakya'yı işgale kalkışırsa ne İngiltere ne de Fransa'nın bir şey yapamayacaklarını bunu anlamak için haritaya bakmanın yeterli olacağını özel bir mektupta yazmış olan Chamberlain(2) hemen kolları sıvadı. Tabii direnmek için değil uzlaşma yolları aramak için! Ama Hitler uzlaşmaya niyetli görünmüyordu. Bir dünya savaşını dahi göze aldığını belirten tehditleri, yatıştırmacıları daha da telaşlandırdı. Ve 1938 Eylülünde Mussolini'nin girişimiyle Chamberlain, Daladier (Fransa Başbakanı) Mussolini ve Hitler Münih'de bir araya geldiler. Burada Hitler'in deyişiyle Çekoslovakya "bir tepsi içinde kendisine sunuldu." (3)

LİTVİNOV'UN ÇAĞRILARI

OYSA bu sırada Sovyetler Birliği barış politikasını inatla sürdürüyordu. Sovyet yöneticileri yıllardır "barışın bölünmezliği" anlayışını yerleştirmeye çalışıyordu. Saldırganların her hangi bir yerde barışı bozmaları dünya barışının bozulması anlamına gelirdi. Her hangi bir savaş giderek bir dünya savaşı haline gelebilirdi. Bu yüzden saldırganın ilerlemesine fırsat verilmemeliydi.

Batı'da yatıştırmacılar Çekoslovakya'yı Hitler'e kurban etmek üzereyken Sovyet Dışişleri Bakanı Halk Komiseri (o zaman ki Sovyet Dışişleri Bakanlığının adı) Maksim Litvinov şöyle sesleniyordu:

"Yarın belki çok geç olacak ama bugün, eğer bütün devletler özellikle büyük devletler barışın ortaklaşa kurtarılmasıyla ilgili sorunlar karşısında sarsılmaz açık seçik bir tavır takınırlarsa henüz vakit vardır."(3)

Münih ihanetinden bir hafta önce 21 Eylül 1938'de Milletler Cemiyetinde yaptığı konuşmada bu çağrıyı bir kez daha tekrarlıyordu:

"Çekoslovakya ile Sovyetler Birliği arasındaki paktın öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeye... ve Fransa ile birlikte Çekoslovakya'nın yardımına gitmeye hazırız."(4)

Ne var ki, faşist canavara bazı kurbanlar verilirse doyacağını zannęden ve kendi çıkarlarını saldırganla pazarlık yaparak kurtarabileceği hayaline kapılan İngiliz ve Fransız yöneticileri bu çağrılara kulak vermediler. Sonunda kafalarını acı gerçeklere çarptılar. Hitler onların sandığı gibi Çekoslovakya'nın bir kısmını değil hepsini işgal etti. Hemen sonra da Polonya'ya yöneldi. 1 Eylül 1939'da bütün barış hayallerinin yerle bir olduğunu gören Chamberlain şöyle yakınıyordu:

"Bugün hepimiz için acı bir gün benim için de bundan daha acı bir şey olamaz. Uğrunda çalışmış olduğum herşey, bütün kamu hayatım boyunca inandığım herşey yıkılmış bulunuyor."(5)

HİTLER'İN HEDEFİ DÜNYA EGEMENLİĞİYDİ

HİTLER, bütün kötülüklere neden olarak Yahudileri gösteriyordu. Komünizmin azgın bir düşmanı olduğunu ilan ediyordu. Komşu ülkelerdeki Alman azınlıkları tek bir Alman devletinin çatısı altında birleştirmekten başka bir amacı olmadığını söyleyip duruyordu. Bu propaganda bazılarının gözünü bağladı ve kurdukları tozpembe barışçı hayalleri besledi. Hitler'in yalnızca Yahudilere ve komünistlere düşman olduğu bunların dışındakilere bir kötülüğü dokunmayacağını, Alman azınlıkların yaşadığı bir kaç bölgeden başka yerde de gözü olmadığını düşünenler çıktı. Hitler'e karşı yatıştırmacı siyaset izleyenler de bu kafadaydılar. Hepsinin göremedikleri can alıcı nokta Nazi Almanyasının içte bir avuç tekelci zümre dışında ulusun bütünü üzerinde faşist bir diktatörlük olduğu dışta da dünya imparatorluğu peşinde koştuğuydu.

2. W. Churchill, The Gathering Storm
3. V.Sipols-M.Haalamof, İkinci Dünya Savaşının Nedenleri, Ağaoğlu yayınevi, s.111.
4. J.Degras, age. s.303
5. W.Shirer, Nazi İmparatorluğu.

YARIN: HİTLER'İN HEDEFİ EN SONUNDA ABD'YE YÖNELMEKTİ

Hitler savaş öncesinde vaatleriyle milyonlarca Alman'ı etrafında toplamıştı. Ancak savaş sonunda Almanlar kendi elleriyle kurdukları Hitler anıtlarını parçalayarak çöplüklere attılar.

Vietnam'da durum, savaş yıllarındakinden kötü

Hükümetin Sovyetlere dayanarak giriştiği tarımı modernleştirmek programı iflas etti. Vietnam'ın pirinç açığı bu yıl 5 milyon tona yükselecek.

Tarım kesimindeki buhran çiftçileri şehirlere göç etmeye zorluyor. Şehirlerde ise işsizlik had safhada. Her 6 kişiden birisi işsiz. İşçi ticareti meşrulaşmış durumda.

Hükümet herşeyin dövizle satıldığı mağazalar açtı. Dışardaki Vietnamlılar topladıkları malları getirip yüksek fiyatla satıyorlar. Karaborsacılık her yanda kol geziyor.

«Vietnam ikinci Polonya mı olacak»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

VİETNAM'da sosyal ve ekonomik hayatın gün geçtikçe kötüye gittiği savaşın üzerinden 5 yıl geçmiş olmasına rağmen bu ülkedeki ekonomik durumun savaş yıllarındakinden daha kötü olduğu, hatta daha da kötüye gittiği belirtiliyor.

Vietnam'ın bu durumuna bir zamanlar pirinç ihraç eden bir ülke iken şimdi bunu yapamadığı gibi kendi kendini besleyemez bir hale gelmesi örnek olarak gösteriliyor. Geçen yıl 2,4 milyon ton pirinç eksiği olan Vietnam'ın bu yıl kendini besleyebilmek için lüzumlu gördüğü 20 milyon ton rekolteyi elde edemeyeceği belirtiliyor ve ancak 15 milyon ton civarında pirinç üretimi sağlayabileceği söyleniyor.

KAMBOÇYA'DAKİ YAĞMAYA RAĞMEN AÇIK DAHA DA ARTTI

YÖNETİCİLER bu duruma seller, tabii afetler, tayfunlar ve kuraklık gibi etkenlerin yol açtığını söyleyip Amerika'yı ekonomik ambargo uygulamakla suçluyorlar. Gerçekte Vietnam'ın bu duruma gelmesinde Sovyetlerin güdümüne girdikten sonra bölge çapında hegemonyaya yönelmesi, Kamboçya'yı istila etmesi ve Çin'e karşı kışkırtıcı tutumlarını sürdürerek bir savaş ortamı yaratması yatıyor. Vietnam, Kamboçya'yı istila ettikten sonra onların bütün zenginliklerini ve pirinçlerini yağmalamalarına rağmen açıkları azalmadı, daha da arttı.

Vietnam'ın boyuna bakmadan Sovyetlerin desteğiyle giriştiği hegemonyacılık sadece ekonomik hayatı bir buhran içine sokmakla kalmıyor aynı zamanda kuzey-güney arasında da şiddetli çelişmeler yaratıyor. Kuzeyliler, güneyle ortak girişimlerin ülke sorunlarını daha da kötüye götürdüğünü ileri sürerken, güneyliler de kuzeylilerden şikayet ediyorlar. Savaş öncesi toprak edinme isteği taşıyan çoğunluğu çiftçi çok sayıda aile tarım alanındaki buhranı görünce şehirlerdeki lüks hayata özeniyor ve buralara göç ediyor. Bunun sonucu birçok yerde tarım alanları çöle dönmüş durumda. Tarım ürünlerindeki gerileme, ekonomide tersine işlemeye başlayan mekanizma ve yöneticilerin bölge ülkelerine karşı güttükleri hegemonyacı tutum milyonlarca insanı savaş ve kıtlıktan telef olmasına yol açıyor. Açlık ve sıkıntının yanı sıra ülkenin kırsal kesimlerinde sadece sıtma afeti nedeniyle onbinlerce kişinin hayatını kaybettiği tespit edildi.

Onbinlerce insan çareyi Vietnam'dan kaçmada buluyorlardı. Açık ve hiçbir güvenliğin olmadığı gemilerde denizlerde günlerce sığınacak yer arıyorlardı. Yöneticilere göre bunlar "zararlı" ve "burjuva unsurlar"dı. Ancak yöneticiler şehirlerde her türlü karaborsa ve vurgunculuğu yapan, eski rejim zamanındaki imtiyazlarını sürdürenlerin varlığını da dünyanın gözünden gizleyemiyordu.

HER ALTI KİŞİDEN BİRİ İŞSİZ

BATILI gözlemciler, Vietnam'ın geçim kaynağı olan tarım alanında Sovyetlere güvenerek bir modernleşmeye kalkıştıkları ve açığı daha modern usullerle kapatmaya girıştiklerini ancak bunu gerçekleştiremeyince buhranın daha da şiddetlendiğini belirtiyorlar. Buhranın artması üzerine, geçen yılın eylül ayında hükümet, özel tarıma daha müsamahalı davranmayı öngören bazı kararlar aldı. Buna göre köylüler ve çiftçiler üretim fazlalarını pazarlarda satabileceklerdi. Böylece üretimin arttırılması hedefleniyordu. Ancak tarım alanındaki kötü gidiş sürdüğü için köylülerin buna rağbet etmediği, bunların yerine şehirlere gitmeyi tercih ettiği görüldü.

Ho Şi-Minh şehri hâlâ 3 milyonluk nüfusa sahip. Suç işleme, dilencilik ve cahillik hâlâ bütün hızıyla sürüyor. İşsizlik had safhaya ulaşmış durumda. Eski yönetim sırasında imtiyazlı durumda olanların imtiyazlarını hâlâ sürdürdükleri görülüyor. Bir yanda karaborsa ve vurgunculukla büyük kârlar sağlanırken, öte yanda işsiz kitleler açlık tehlikesiyle karşı karşıya. Halen Vietnam'da 6 kişiden birinin işsiz olduğu belirtiliyor. İşsizler son çare olarak Vietnam'dan kaçmayı deniyorlar. Bu şartlarda işçi ticareti de meşrulaşmış durumda.

KARABORSACILIK KOL GEZİYOR

AYRICA döviz sorunu yüzünden yöneticilerin de her türlü karaborsacılığa göz yumdukları belirtiliyor. Yurt dışında bulunan Vietnamlılar yakınlarını açlıktan kurtarabilmek için Vietnam'a milyonlarca liralık döviz gönderiyorlar. Hükümet herşeyin bulunduğu ancak dövizle alış veriş yapılan mağazalar açmış. Dışardan döviz getirtebilenler bu mağazalardan alış-veriş yapıyorlar. Bu durumun da halkın içinde tepki yarattığı bildiriliyor. Hatta bu yüzden Vietnam'ın yılın belirli mevsimlerinde dışarıda bulunan ve dövizleri ile ihtiyaç maddelerini stoklayıp kendi yurttaşlarına satarak vurgunculuk yapan karaborsacıların istilasına uğradığı da belirtiliyor. Özellikle Avrupa'da yerleşmiş Vietnamlıların ülkeye girişlerinde vize zorunluluğu bulunmuyor. Hükümetin döviz gelmesi için gözyumduğu bu uygulama, özellikle dövizle alış-veriş yapma imkanı bulunmayan halkın içinde tepkiyle karşılanıyor.

İKİNCİ POLONYA MI?

VİETNAM'daki bu gelişme özellikle Kamboçya'nın işgal edilmesi halkın siyasi kadroların içinde muhalefet eğilimini güçlendiriyor. Aynı zamanda Kamboçya'nın işgali ve Çin'e karşı sürdürülen kışkırtıcı tutumun dünya kamuoyunda yarattığı tepki de Vietnam hükümetini zor durumda bıraktı. Bu gelişmeler içinde onbinlerce Vietnamlının ülkelerini terkederek gemilerde, açlık ve hastalıklarla karşı karşıya günlerce deniz ortasında kalmaları dünya kamuoyunda Vietnam'a karşı tepkileri daha da artırmıştı. Bu arada bazı ünlü siyasi liderler de açıkça bugünkü yönetime karşı muhalefet hareketini başlatmışlardı.

Bu şartlarda Vietnam'ın önümüzdeki günlerde de ekonomik buhranı altedemeyeceği, tam tersine güçlüklerin daha da büyüyeceği, Kamboçya'da daha da batağa saplanacağı, yöneticilere karşı muhalefetin daha da genişleyeceği günler bekliyor. Şimdiden kafalarda dolaşan soru: "Vietnam ikinci Polonya mı olacak?" sorusu.

Vietnam'da bir balıkçı mahallesi ve çocuklar... Durumlarında eskisine göre bir değişme yok.

Televizyonda Bugün

19:00 HABERLER

19:10 HEIDI

Dizinin bugün yayınlanacak olan 31. bölümünde, Heidi'nin Klara'yı neşelendirmek için uğraşları devam eder. Fakat bu arada Klara'nın büyük annesinin gelmesiyle işler tekrar değişir.

19:35 HAFTANIN ŞARKISI

Programda, İstanbul Radyosu Çocuk Korosu söz ve müziği Ekrem Zeki Ün'e ait olan "Karadeniz Türküsü" adlı şarkıyı seslendirecek.

19:40 YAŞAYAN EDEBİYATÇILAR

20:00 HOLMES VE YOYO

20:30 HABERLER

21:20 SIVAS KONGRESİ

21:40 ILDEN ILE SIVAS

Cemile Kutgün'ün sunuculuk yaptığı programda Turan Engin, Zaralı Halil Söyler, Ömer Şan, Mine Yalçın, Kadri Şarman, Güler Tacer, İclal Eroğlu, Aşık Veysel'in türküleriyle Arif Meşhur, Kadri Şarman, İclal Eroğlu, İhsan Öztürk ve Sivas folklör ekibi yer alacak.

22:45 SARA

23:40 HABER PROGRAM

03.00 HABERLERI

TV ile HABER YORUM MAGAZİN

Bu ne biçim magazincilik

Bu yazımızda, ne TRT'yi eleştireceğiz ne de TV'de izlediğimiz programları. Bu sefer TRT ile izleyiciler arasındaki ilişki kuran, olaylardan haberdar eden gazete ve dergilerin daha çok basın mesleğinde "magazincilik" adını verdiğimiz gazetecilikten söz edeceğiz. Gazetelerin günlük TV köşelerini değil, en geniş kitleler tarafından izlenen iki büyük "TV'de 7 Gün" ve "Tele Magazin" adıyla tanıdığımız dergiler üzerinde duracağız.

Sözünü ettiğimiz dergiler her hafta çeşitli sanatçılarımızla veya TRT'de olan olaylarla ilgili haberler yayınlar. Bu haber ve röportajların doğruluk derecesi konusunda okuyucuları kafa yoruyorlar mı bilmiyoruz. Biz meslek icabı biraz olayların içinde olduğumuz için arkadaşlarımızın "magazincilik" dediği gazetecilikten, çok küçük bir olayın bile nasıl abartılarak bu dergilerimize yansıdığını ibretle izlemek zorunda kalıyoruz. Bu durumu arkadaşlarımıza hatırlattığımız zaman "Ne yapalım bizden böyle istiyorlar. Biz de böyle yapmak zorunda kalıyoruz" gibi cevaplar alıyoruz ve arkadaş hemen arkasından ilave ediyor. "Zaten magazincilik de bu" gerçekleri ters yüz etmek midir magazincilik?

Burada meslek arkadaşlarımızı küçük düşürmek diye bir niyetimiz yok. İsterseniz somut bir örnek üzerinde gidelim:

"İlden İle" programının ekibi program çekimi için gittikleri Sivas'ta kaza geçirdi. Arkadaşlarımız hemen makinalarını ve çantalarını kaptıkları gibi olay yerine gittiler. Kazanın olduğu yeri ve hastanede yatmakta olan yaralı sanatçılarımızı resimlediler. Bu iyi ve güzel ama, gel gör ki, kazadan iki hafta sonra TRT koridorlarında karşılaştığım ve kazada yara almadan sıyrılan ekranımızın güzel sesli spikeri Cemile Kutgün ablamızın sözünü ettiğimiz dergilerden birinde elinde bastonla, içler acısı resmini ve haberini görmeyelim mi?

Şimdi biraz durup düşünelim Sağlam bir kişinin eline bastonu tutuştur ve resmini çek, bir de yanına uyduruk haber, olsun bitsin. Peki kime hizmet. Bu durumun Cemile Kutgün ablamıza ne yararı var. Para ödeyerek bu dergide TRT ile ilgili haberleri izlemeye çalışan okuyuculara ne yararı var?

Örnekleri çoğaltmak mümkün biz bu dergilerimize bir uyarıda bulunalım. Eğer gerçekten TRT ile kitleler arasında köprü olmak istiyorsanız biraz sorumluluk değil mi ama...

Dergilerimizden bir isteğimiz de, sanki TRT'de konu kıtlığı varmış gibi her hafta ne oldum delisi olan Bülent Ersoy'un çıplak resimlerini kapak yapmaktan vazgeçmeleri...

Mesleğimiz adına, biraz sorumluluk, biraz ciddiyet...

Cemile Kutgün

İlden İle'de Sivas ilimiz var

21.40 İlden İle...

Ankara Televizyonundan Erşan Başbuğ ile Adem Gürses'in birlikte hazırladıkları ve Cemile Kutgün'ün sunuculuğunu yaptığı programda Sivas ilimiz dünden bugüne tarihi ve folklorik gelişi içerisinde tanıtılacak.

Arif Meşhur Aşık Veysel'in evinin önünde "Toprak" adlı parçasını okuyacak.

Radyoda neler var?

TRT – 1

15:20 Birimizin Derdi, 16:05 Türküler, 17:00 Olayların İçinden 22:05 TBMM Saati

TRT – 2

9:15 Romanımızda Kurtuluş Savaşı, 10:00 Her Telden, 11:20 Ömer Şan'dan Türküler 11:40 İlköğretim, 13:30 İleri Türk Müziği Konservatuarı Korosu.

TRT – 3

9:03 Küçük Konser, 22:09 Gecenin Getirdikleri, 23:00 Perşembe Konseri'nde E.Rumperdinck'den "Hansel ve Gretel suitie, M.D.Falla'dan "No 1 Üç Köşeli Şapka Suiti", G.Bizet'den "Do Majör Senfoni."